

บทที่ 4

แนวปฏิบัติทางการบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ของบริษัท ลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัด

เนื่องจาก บริษัท ลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัด เป็นโรงงานอุตสาหกรรมผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์เพื่อส่งออกไปยังต่างประเทศ ซึ่งมีความจำเป็นต้องใช้ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เป็นส่วนสำคัญในการดำเนินงาน ดังนั้น อัตราส่วนระหว่างบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ต่อสินทรัพย์ทั้งหมด จะมีอัตราส่วนที่สูงถึงร้อยละ 43 ของสินทรัพย์ทั้งหมด ในกรณีที่บริษัทมีบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เป็นจำนวนมากนั้น จึงจำเป็นที่จะต้องมีการจัดระบบการควบคุมเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งในการศึกษานี้ ก่อนที่จะทำการศึกษาถึงแนวปฏิบัติทางบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของบริษัทต่อไปนั้น แบ่งออกเป็น 7 หมวดใหญ่ ๆ ดังนี้

นโยบายของบริษัท

1. การจัดหาสินทรัพย์

1.1 การทำงานประมาณจัดซื้อเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์และการอนุมัติการเสนอซื้อ

การทำงานประมาณจัดซื้อเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นี้ ถือเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งในการควบคุมรายจ่ายเกี่ยวกับการจัดหาสินทรัพย์ โดยบริษัทจะกำหนดให้แผนกต่างๆ เป็นผู้จัดทำ การขออนุมัติซื้อเพื่อเสนอถึงรายละเอียดของความต้องการในการที่จะซื้อสินทรัพย์นั้นมาเพื่อใช้ในการดำเนินงาน ในการพิจารณานั้น จะขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของผู้บริหารระดับสูง จะพิจารณาจากผลตอบแทนที่จะได้รับจากการลงทุนในสินทรัพย์นั้น พร้อมกันนี้ยังต้องคำนึงถึงงบประมาณที่ได้จัดเตรียมไว้ในแต่ละปีด้วย และนำรายได้ที่เกิดขึ้นจริงมาเปรียบเทียบกับจะได้หาแนวทางในการพัฒนาบริษัทต่อไป

ในการจัดซื้อสินทรัพย์นั้น บริษัทมีการกำหนดอำนาจในการจัดทำใบขออนุมัติเพื่อการอนุมัติการเสนอซื้อของผู้บริหารในแต่ละระดับชั้นไว้ในตารางที่ 2 การขออนุมัติซื้อที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นี้ จะใช้เกณฑ์มูลค่าเป็นเงินบาท ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงถึงอำนาจในการอนุมัติการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ระดับ	มูลค่า (บาท)	ผู้มีอำนาจอนุมัติ
Class - C	10,000 ~ 49,999	ผู้จัดการแผนกจัดซื้อและผู้จัดการ แผนกบัญชี
Class - B	50,000 ~ 99,999	ผู้จัดการแผนกบัญชีและผู้จัดการ ทั่วไป
Class - A	มากกว่า 100,000	ผู้จัดการทั่วไปและประธานบริษัท

ในการขออนุมัตินี้ เริ่มจากจำนวนเงินตั้งแต่มูลค่า 10,000 บาท ขึ้นไป สำหรับมูลค่าสินทรัพย์ที่ต่ำกว่ามูลค่า 10,000 บาท ลงมานั้น ไม่ต้องจัดทำใบขออนุมัติแต่ต้องทำการขออนุมัติเสนอซื้อด้วย โดยผู้มีอำนาจอนุมัติ คือ ผู้จัดการแผนกจัดซื้อและผู้จัดการทั่วไป

1.2 การจัดซื้อสินทรัพย์

การจัดซื้อสินทรัพย์นั้น ควรกระทำภายในวงเงินที่ตั้งงบประมาณไว้ รับสินทรัพย์ได้ภายในระยะเวลาที่กำหนด ระบุถึงระยะเวลาในการชำระเงินอย่างแน่นอน นอกจากนั้นต้องจัดให้มีการตรวจนับสินทรัพย์ โดยทั่วไปวิธีการปฏิบัติเหมือนกับการส่งซื้อวัตถุดิบตามปกติ ส่วนการคำนวณราคาต้นทุนทางบริษัทกำหนดให้มูลค่าต่ำที่สุดในการลงบันทึกบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มีมูลค่าตั้งแต่ 10,000 บาท ขึ้นไป เนื่องจากเป็นมูลค่าเท่ากับร้อยละ 0.1 ของมูลค่าสินทรัพย์ทั้งหมด ถือเป็นมูลค่าที่ไม่มีสาระสำคัญในทางบัญชี และส่วนมากแล้วเป็นสินทรัพย์ขนาดเล็กและสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายในบริษัท จึงทำให้ยากต่อการตรวจนับประจำปีได้

1.3 การจัดหมวดหมู่ของสินทรัพย์

เมื่อบริษัทได้สินทรัพย์มาไว้ในครอบครองแล้ว การควบคุมขั้นต้นแรก คือ การจัดหมวดหมู่ให้กับสินทรัพย์ จะต้องแบ่งเป็นหมวดหมู่ใหญ่ๆ แล้วจึงแบ่งเป็นหมวดหมู่ย่อยๆ ลงไปตามลำดับ ดังนี้

- 1) ประเภทของบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ ที่มีใช้ในกิจการ

- 1.1) ที่ดิน (Land) และส่วนปรับปรุงที่ดิน (Land Improvement)
- 1.2) อาคาร (Building) และส่วนต่อเติมอาคาร (Building Improvement)
- 1.3) อาคารระหว่างก่อสร้าง (Building in Process)
- 1.4) เครื่องจักร (Machine)
- 1.5) เครื่องจักรระหว่างติดตั้ง (Machine in Process)
- 1.6) เครื่องจักรระหว่างทาง (Machine in transit)
- 1.7) เครื่องใช้สำนักงาน (Office Equipment)
 - ก) เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงาน (Tools and Factory Equipment)
 - ข) เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน (Furniture and Office Furniture)
 - ค) คอมพิวเตอร์ (Computer)
- 1.8) ยานพาหนะ (Vehicle)
- 1.9) สินทรัพย์อื่น (Other Asset)

2) หลักการที่ใช้ในการพิจารณาในการแบ่งประเภทของสินทรัพย์

2.1) ลักษณะของสินทรัพย์ มีลักษณะค่านิยามแสดงให้ทราบความมีตัวตนและสามารถจับต้องได้ เช่น ที่ดิน อาคาร คอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน และส่วนต่อเติมอาคาร

2.2) การใช้งานของสินทรัพย์ แยกออกเป็น 2 ประเภท คือ

สินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง จะจัดประเภทของสินทรัพย์นี้ไว้เป็น เครื่องจักร (Machine) สินทรัพย์ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง หมายถึง สินทรัพย์ที่มีส่วนสำคัญ เพื่อทำให้เกิดเป็นผลผลิตขึ้น โดยสินทรัพย์ดังกล่าวเป็นสินทรัพย์ที่จำเป็นที่จะต้องจัดหาเพื่อนำไปใช้งานในแผนกผลิตที่เป็นแผนกผลิตหลัก (Production Sections) แผนกหลัก ได้แก่ แผนกที่ประกอบ(Assembly) กิจกรรมในการ เชื่อม (Soldering) ทำฉนวน (Molding) เคลือบ (Plating) ตัด (Cutting and insulation) คัดแยก (Selection) และพิมพ์รหัส (Marking) ซึ่งหากกระบวนการใด กระบวนการหนึ่งขาดไป ก็จะทำให้การผลิตเป็นไปอย่างไม่สมบูรณ์

สินทรัพย์ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง จะจัดประเภทของสินทรัพย์นี้ไว้เป็นอุปกรณ์ (Equipment) สินทรัพย์ที่มีได้เกี่ยวข้องกับการผลิตโดยตรง หมายถึง สินทรัพย์ที่มีไว้ใช้งานเพื่อตรวจสอบคุณภาพ โดยที่สินทรัพย์นั้นไม่มีหน้าที่ในการผลิตสินค้าขึ้นเลย ยกตัวอย่างเช่น

อุปกรณ์ที่ใช้ในการตรวจวัดขนาดและความหนาของแก้ว เครื่องตรวจวัดความเข้มข้นของสารเคมี เป็นต้น ซึ่งส่วนใหญ่แล้วสินทรัพย์ที่จัดอยู่ในประเภทของอุปกรณ์ มักจะเป็นสินทรัพย์ของแผนกสนับสนุนการผลิต (Support Sections) แผนกสนับสนุนการผลิต หมายถึง แผนกที่มีได้ทำการผลิตสินค้า แต่มีหน้าที่ในการสนับสนุนการทำงานของแผนกซึ่งเป็นแผนกหลัก (Production Sections) ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนกการสนับสนุนการผลิตนี้ยังรวมถึงการตรวจสอบคุณภาพสินค้าด้วย เช่น แผนกวิศวกรควบคุมการผลิต (Production Engineering) แผนกควบคุมคุณภาพ (Quality Control) แผนกประกันคุณภาพ (Quality Assurance) เป็นต้น

เมื่อบริษัทแบ่งประเภทของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์แต่ละชนิดได้เรียบร้อยแล้ว จากนั้นจะทำการกำหนดรหัสบัญชีของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์แต่ละประเภทเพื่อให้ง่ายต่อการบันทึกบัญชี ดังในตารางที่ 3

รหัสบัญชีของแต่ละประเภทของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มีดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงถึงรหัสบัญชีแต่ละประเภทของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ประเภทของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	รหัสบัญชี (9 หลัก)
ที่ดินและส่วนปรับปรุงที่ดิน	16100XXXX
อาคารและส่วนต่อเติมอาคาร	16200XXXX
อาคารระหว่างก่อสร้าง	16210XXXX
เครื่องจักร	16300XXXX
เครื่องจักรระหว่างติดตั้ง	16330XXXX
เครื่องจักรระหว่างทาง	16320XXXX
เครื่องใช้สำนักงาน	16400XXXX
ยานพาหนะ	16500XXXX
สินทรัพย์อื่น	17300XXXX

รหัสบัญชีทั้ง 9 หลักนี้ เป็นแนวทางการปฏิบัติร่วมกันของบริษัทในเครือเดียวกันเพื่อใช้เป็นมาตรฐานในการลงบัญชีสินทรัพย์ภายในกลุ่มบริษัท โดยที่แผนกบัญชีจะเป็นผู้รับผิดชอบในการจัดทำ

1.4 การกำหนดเลขที่ของสินทรัพย์

เนื่องจากสินทรัพย์ที่เข้ามาใช้งานในบริษัทจะต้องมีการควบคุมทุกตัว โดยการกำหนดเลขที่สินทรัพย์ เพื่อให้การดำเนินงานเกี่ยวกับสินทรัพย์เป็นไปอย่างมีระบบและให้ง่ายต่อการแบ่งประเภทของสินทรัพย์ในการบันทึกบัญชีอีกด้วย ซึ่งการซื้อหรือเช่าสินทรัพย์ของบริษัทนี้จะรวมสินทรัพย์ในประเทศและจากต่างประเทศ ทางบริษัทจะมีการกำหนดเลขที่สินทรัพย์ไว้ในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 แสดงถึงการกำหนดเลขที่ของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท

ประเภทของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	สินทรัพย์ที่ซื้อ
ที่ดินและส่วนปรับปรุงที่ดิน	LXXX01010001
อาคารและส่วนต่อเติมอาคาร	BXXX01010001
เครื่องจักร	MXXX01010001
เครื่องใช้สำนักงาน	EXXX01010001
คอมพิวเตอร์	CXXX01010001
ยานพาหนะ	VXXX01010001

การกำหนดเลขที่ของที่ดินที่ใช้กำหนด อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท พนักงานแผนกบัญชีจะเป็นผู้กำหนดซึ่งตัวเลขและอักษรในรหัสสินทรัพย์มีความหมายเพื่อให้ทราบว่า สินทรัพย์ประเภทใด หน่วยงานใด ปีเดือนที่รับเข้ามา และรายการที่เท่าใด โดยมีหลักในการกำหนดรหัสดังนี้

<u>X</u>	<u>XXX</u>	<u>XX</u>	<u>XX</u>	<u>XXXX</u>
↓	↓	↓	↓	↓
ประเภท	แผนก	ปี	เดือน	รายการที่ประเภท

รายละเอียดประเภท ได้แก่

L หมายถึง ที่ดิน (LAND)

B	หมายถึง	อาคาร (BUILDING)
M	หมายถึง	เครื่องจักร (MACHINE)
E	หมายถึง	เครื่องใช้สำนักงาน (EQUIPMENT)
C	หมายถึง	คอมพิวเตอร์ (COMPUTER)
V	หมายถึง	ยานพาหนะ (VIHECLE)
รายละเอียดแผนก ได้แก่		
SCD	หมายถึง	Semi Conductor Division
PSD	หมายถึง	Power Supply Division
PCD	หมายถึง	Photo Conductor Drum
ADM	หมายถึง	Administration Division

ยกตัวอย่างเช่น BSCD02110074 หมายความว่า
เป็นสินทรัพย์ประเภทอาคาร (BUILDING) อยู่ในแผนก Semi Conductor
Division ซึ่งมาปี 2002 เดือนพฤศจิกายน (เดือน 11) เป็นสินทรัพย์ลำดับที่ 74

1.5 การทำบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

การทำบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ จะทำโดยแผนกบัญชี มีทั้งบัญชีคุมยอดและบัญชีย่อย บัญชีคุมยอดจะเป็นเฉพาะหมวดหมู่ใหญ่ๆ ของสินทรัพย์ เช่น บัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ นอกจากนี้ บริษัทยังมีบัญชีย่อยสำหรับสินทรัพย์ทุกชิ้น ซึ่งเป็นสิ่งสำคัญมากต่อบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งสินทรัพย์ที่มีราคาสูงมาก หรือเป็นสินทรัพย์ที่มีปริมาณมาก บัญชีย่อยนี้ จะช่วยให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์อย่างละเอียด เช่น ที่ตั้ง ราคา อายุการใช้งาน ซึ่งทางบริษัทจะมีการเก็บหลักฐานของสินทรัพย์โดยละเอียดเพื่อจัดทำใบทะเบียนคุมสินทรัพย์แบบรายตัวจะทำการเก็บรวบรวมข้อมูลทุก สิ้นเดือน ข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ในบัญชีย่อยมีดังนี้

- 1) ชื่อสินทรัพย์
- 2) วันที่ได้รับสินทรัพย์
- 3) หมายเลขใบกำกับสินค้า
- 4) วันที่เริ่มคิดค่าเสื่อมราคา
- 5) เลขหมายประจำสินทรัพย์
- 6) ที่ตั้ง
- 7) ผู้ผลิตหรือผู้ขาย

- 8) ระยะเวลาที่ผู้ผลิตหรือผู้ขายรับประกัน
- 9) ราคาซื้อ
- 10) ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ที่ควรจะต้องเป็นต้นทุน
- 11) รายละเอียดเกี่ยวกับค่าเสื่อมราคาและค่าซ่อมแซม
 - 11.1) อายุการใช้งานโดยประมาณ
 - 11.2) ราคาเศษซาก
 - 11.3) อัตราค่าเสื่อมราคา
 - 11.4) รายละเอียดอื่น ๆ เช่น ข้อจำกัดในการใช้งานพิเศษ

รายละเอียดเหล่านี้ ถือว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญ มีประโยชน์หลายด้าน เช่น การคิดค่าเสื่อมราคา การแบ่งค่าเสื่อมราคาให้กับแผนกต่าง ๆ

การบันทึกรายการเกี่ยวกับบัญชีที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ มีดังนี้

1) สินทรัพย์ที่ได้มาแล้วจะต้องนำมาบันทึกในทะเบียนสินทรัพย์ ซึ่งจะแยกตามประเภทของสินทรัพย์ เช่น ทะเบียนอุปกรณ์ โรงงาน ทะเบียนเครื่องใช้สำนักงานและบันทึกตามลำดับวันที่ซื้อหรือได้มา พร้อมกันนี้ จะต้องมีการให้หมายเลขทะเบียนคุมสินทรัพย์ต่อขึ้นแล้วทำป้ายไปติดที่ตัวสินทรัพย์ด้วย เพื่อจะได้ยืนยันในภายหลังได้ ทางบริษัทจะทำป้ายชื่อไปติดที่ตัวสินทรัพย์แต่ละตัวเพื่อเป็นการทราบว่าสินทรัพย์นั้นอยู่ที่บริเวณใดของบริษัท จะถือเป็นค่าใช้จ่ายของแผนกใด และทำการวาดแผนภาพที่ตั้งของสินทรัพย์ในทุกแผนกด้วย

2) สินทรัพย์สามารถวัดตามมูลค่ามี 2 ประเภท ประเภทแรกมีราคาต่อหน่วยสูง และในการซ่อมแต่ละครั้งมีค่าใช้จ่ายเป็นจำนวนมาก จะต้องทำเป็นประวัติการซ่อมแซมของสินทรัพย์นั้นด้วย เพื่อจะได้ทำการควบคุมค่าใช้จ่ายได้ ส่วนสินทรัพย์ประเภทที่สองมีราคาต่อหน่วยไม่สูงนัก บริษัทจะซื้อมาใช้งานเป็นจำนวนมาก ค่าซ่อมแซมที่เกิดขึ้นก็จะมีราคาไม่สูง จึงไม่ต้องทำประวัติการซ่อมแซมของสินทรัพย์เหมือนประเภทแรก

ในกรณีของเครื่องจักรที่ได้นำเข้ามาในโรงงานแล้วยังไม่พร้อมที่จะใช้งาน เนื่องจากยังอยู่ในระหว่างติดตั้ง ทดสอบการเดินเครื่อง หรือเกิดกรณีใดก็ตามที่ทำให้เครื่องจักรยังไม่สามารถที่จะใช้งานได้ ให้จัดประเภทเครื่องจักรนี้เป็นงานระหว่างก่อสร้าง (Construction in Progress) รอจนกว่าเครื่องจักรนั้นจะสามารถใช้งานได้ จึงจะบันทึกบัญชีงานระหว่างก่อสร้างนั้นกลับมาเป็นบัญชีเครื่องจักร แล้วเริ่มคิดค่าเสื่อมราคานับแต่วันที่เริ่มใช้งาน เช่นเดียวกับอาคาร (Building) และสิ่งต่อเติมอาคาร (Building Improvement) ที่ยังมีสภาพไม่พร้อมใช้งาน

ในกรณีของอุปกรณ์และเครื่องใช้สำนักงานนั้น เนื่องจากมีมูลค่าไม่สูง และใช้ระยะเวลาในการติดตั้งไม่นาน ดังนั้น เมื่อมีการนำเข้ามาแล้ว ก็จะทำการคิดค่าเสื่อมราคาทันที นับตั้งแต่วันที่มีการรับสินค้า โดยจะไม่มีกรบันทึกอุปกรณ์ และเครื่องตกแต่งสำนักงานเป็นงานระหว่างก่อสร้าง (Construction in Progress) เพื่อเป็นการง่ายสำหรับการคุมสินทรัพย์

ในกรณีที่ เป็นเครื่องจักร และอุปกรณ์ที่อยู่ในระหว่างการขนส่งมาถึงบริษัท จะบันทึกเป็นบัญชีเครื่องจักรระหว่างทาง (Machine in Transit) ก่อน เพื่อบันทึกสินทรัพย์นั้นเป็นสินทรัพย์ของกิจการ

กรณีที่เครื่องจักรเข้ามาในโรงงานแล้วยังไม่พร้อมใช้งาน ทางแผนกผลิตที่เป็นผู้ควบคุมเครื่องจักรจะต้องมีหน้าที่ในการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ มีรายละเอียดดังนี้

1.6 การออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ (Acceptance Report)

การออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ เป็นการยืนยันว่าสินทรัพย์ที่ได้ซื้อมานั้น มีสภาพที่พร้อมจะใช้งานได้แล้ว ตามเงื่อนไขที่ได้ตกลงกันไว้ระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย

1) ลักษณะของใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ จะต้องประกอบด้วย

1.1) วันที่จัดทำใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์

1.2) บันทึกรายละเอียดของสินทรัพย์ ได้แก่ ชื่อสินทรัพย์ รุ่นสินทรัพย์ ชื่อผู้ขาย เลขที่ใบกำกับสินค้า เลขที่ใบอนุมัติขอซื้อสินทรัพย์ ราคา วันที่รับสินค้า สถานที่ติดตั้ง (แผนก) และเงื่อนไขการชำระเงินของสินทรัพย์

1.3) บันทึกการรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ จากแผนกที่รับผิดชอบสินทรัพย์ ซึ่งทางแผนกมีอำนาจที่จะตัดสินใจในการรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ หรือไม่รับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ หรือตัดสินใจเป็นอย่างอื่นก็ได้ ขึ้นอยู่กับสภาพของสินทรัพย์

1.4) วันที่ทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์

1.5) บันทึกการอนุมัติสำหรับการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์

2) ขั้นตอนของการอนุมัติใบรับรองสภาพการใช้งานสินทรัพย์ จะต้องประกอบด้วย

2.1) แผนกที่ทำการสั่งซื้อ รับผิดชอบสินทรัพย์นั้น มีขั้นตอนการอนุมัติ ดังนี้

- ผู้จัดทำใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ อาจเป็นผู้รับผิดชอบสินทรัพย์ ในแผนก (อาจอยู่ในตำแหน่งใดก็ได้ แล้วแต่จะกำหนด)

- ผู้ตรวจสอบความถูกต้องของใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ อาจเป็นผู้จัดการภายในแผนก

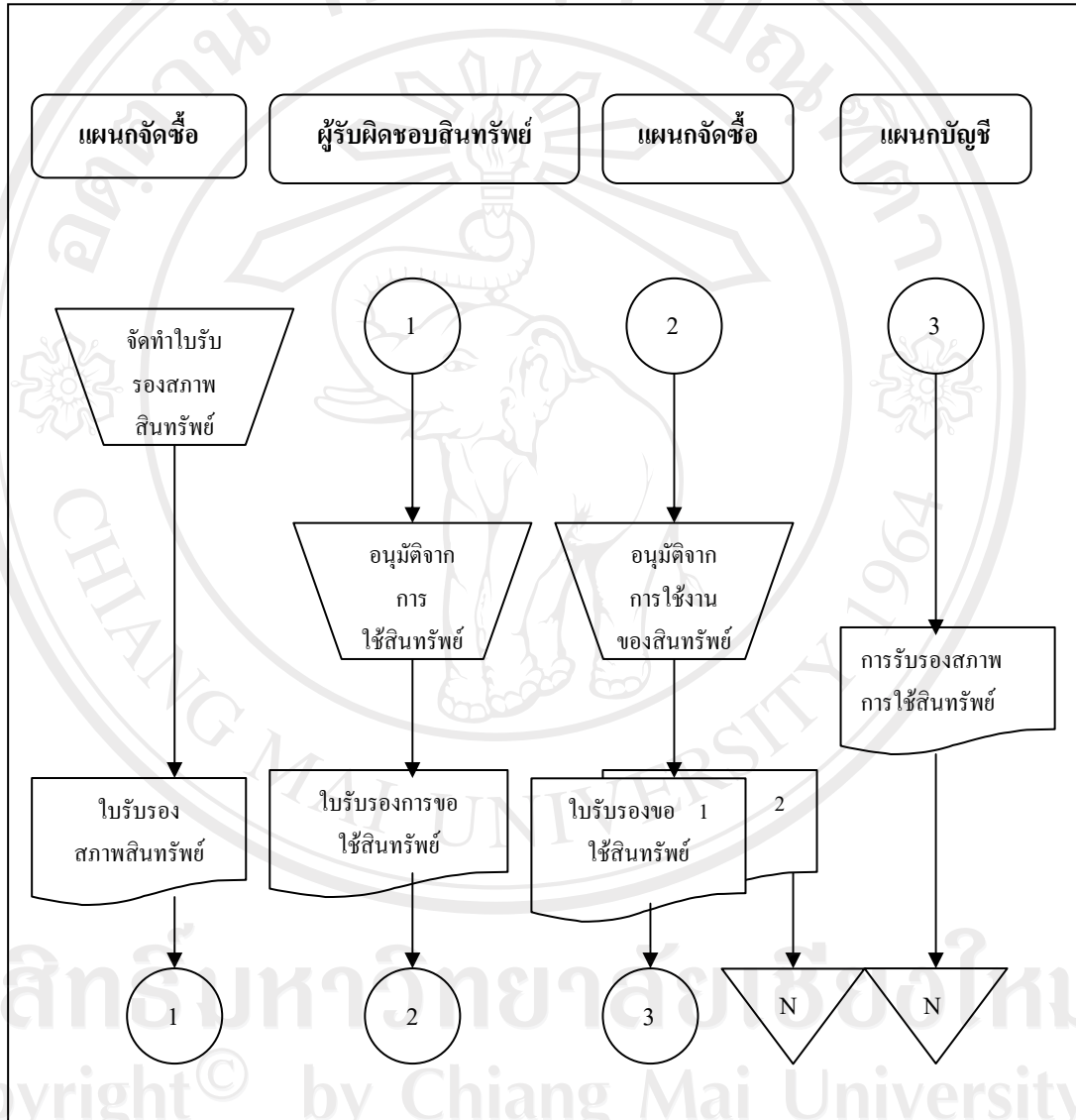
- ผู้อนุมัติใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ อาจเป็นผู้บริหารระดับสูงภายในโรงงาน

2.2) แผนกจัดซื้อ รับผิดชอบในเรื่องของการจัดทำและติดตามใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์นั้น มีขั้นตอนการอนุมัติ ดังนี้

- ผู้จัดทำ จะเป็นผู้ติดตามใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์
- ผู้จัดการภายในแผนก จะเป็นผู้ตรวจสอบ
- ผู้อนุมัติใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์เป็นผู้จัดการทั่วไป

การออกใบรับรองสภาพการใช้งานสินทรัพย์มีความสำคัญมาก ถือเป็น การตรวจเช็คสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ที่ซื้อมาใช้งานว่าชำรุดเสียหายก่อนที่จะนำไปใช้งานจริง ขั้นตอนการออกใบรับรองสภาพเครื่องจักร ดังแผนภาพที่ 3

ภาพที่ 3 แสดงขั้นตอนการออกไปรับรองสภาพเครื่องจักร

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

3) หลักเกณฑ์ในการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์

- 3.1) สินทรัพย์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ อุปกรณ์ และเครื่องจักรทั้งหมด ให้ทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ทุกรายการ
- 3.2) สินทรัพย์ที่จัดซื้อจากในประเทศ อุปกรณ์ และเครื่องจักร จะทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ โดยพิจารณาจาก
 - ความพร้อมในการใช้งาน ว่าสามารถใช้งานได้ทันทีหรือไม่
 - มูลค่าของสินทรัพย์
- 3.3) ให้พิจารณาทั้ง 2 องค์ประกอบร่วมกัน คือ ถ้ามูลค่าของสินทรัพย์สูงเกินกว่าหลักแสนขึ้นไป ถึงแม้ว่าซื้อเข้ามาแล้วสามารถใช้งานได้ทันที ก็ให้ทำใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์และถ้าสินทรัพย์มีมูลค่าไม่ถึงหลักแสนแต่อยู่ในสภาพที่ยังไม่พร้อมใช้งานจะต้องรอการติดตั้งหรือการซ่อมแซมก่อน ก็ต้องทำใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ด้วย แต่หากสินทรัพย์มีมูลค่าไม่สูงและสามารถใช้งานได้ทันที ก็ไม่ต้องทำใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์
- 3.4) สำหรับสินทรัพย์ที่เป็นอาคารและส่วนต่อเติมอาคาร ให้ทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ทุกตัว
- 3.5) สำหรับสินทรัพย์ที่เป็นคอมพิวเตอร์และเครื่องตกแต่งสำนักงาน ไม่ต้องทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ เพราะเป็นสินทรัพย์ที่มีการซื้อเพิ่มเติมอยู่เสมอ
- 3.6) ทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ทุกตัวที่มีเงื่อนไขการชำระเงินเป็นวันที่หลังจากวันที่ออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์

โดยจะสามารถแบ่งสินทรัพย์ออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่

1. สินทรัพย์ประเภทที่ต้องมีการออกใบรับรองสภาพสินทรัพย์ ได้แก่
 - 1.1 อาคารและส่วนต่อเติมอาคาร
 - 1.2 เครื่องจักร
 - 1.3 อุปกรณ์สำนักงาน ได้แก่ อุปกรณ์ที่สั่งซื้อมาจากต่างประเทศ
2. สินทรัพย์ประเภทที่ไม่ต้องมีการออกใบรับรองสภาพสินทรัพย์ ได้แก่
 - 2.1 ที่ดิน
 - 2.2 ยานพาหนะ
 - 2.3 อุปกรณ์สำนักงาน ได้แก่ อุปกรณ์ที่สั่งซื้อจากภายในประเทศ

1.7 การควบคุมการใช้สินทรัพย์

1.) การควบคุมค่าใช้จ่ายในการซ่อมแซมรักษา

โดยปกติแล้วบริษัทจะมีแผนซ่อมบำรุงเพื่อทำหน้าที่ในการซ่อมแซมเครื่องจักรหรือสินทรัพย์อื่นให้สามารถใช้งานได้ตามเดิม การซ่อมแซมเครื่องจักรถือเป็นค่าใช้จ่ายที่สำคัญอย่างหนึ่งของบริษัท จึงจำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญ คอยควบคุมดูแลไม่ให้มีจำนวนมากเกินไป เพราะหากดำเนินงานได้รายได้ดีแต่รายได้ต้องเสียไปกับการซ่อมเครื่องจักร การดำเนินธุรกิจอาจไม่สามารถคงอยู่ได้ในระยะยาว ดังนั้น ฝ่ายการจัดการจึงต้องบันทึกรายละเอียดในการซ่อมแซมรักษาสินทรัพย์ เพื่อให้ทราบถึงต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการซ่อมแซมและค่าใช้จ่ายในการเสียเวลาอันเนื่องมาจากสินทรัพย์ใช้งานไม่ได้ เพื่อเป็นประโยชน์ในการวางแผนการซ่อมบำรุงสินทรัพย์เป็นการถนอมการใช้งานของสินทรัพย์ให้มีอายุการใช้งานได้ยาวนานและคงทนขณะใช้งาน ทางบริษัทจะแบ่งแผนซ่อมบำรุงเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกจะทำการซ่อมบำรุงเครื่องจักรโดยเฉพาะ ส่วนที่สองจะทำหน้าที่ในการซ่อมแซมอุปกรณ์ เครื่องมือขนาดเล็ก ซึ่งจะมีการจัดการวางแผนการซ่อมแซมสินทรัพย์ไว้ล่วงหน้า ในกรณีที่มีการซ่อมแซมสินทรัพย์จากบุคคลภายนอกบริษัท เช่น จากบริษัทผู้ขายเครื่องจักรเข้ามาดำเนินงานให้ในประเทศไทย ค่าใช้จ่ายดังกล่าวจะต้องมีใบกำกับภาษีจากบุคคลภายนอกพร้อมกับระบุนายละเอียดถึงระยะเวลาที่เข้ามาซ่อมแซม จำนวนคนที่มาซ่อมแซม และรายละเอียดในการซ่อมอย่างละเอียด จากนั้น แผนกที่ได้รับการซ่อมแซมจากบุคคลภายนอกนี้มีหน้าที่ในการออกไปรับรองว่ามีการซ่อมแซมสินทรัพย์จากบุคคลภายนอกจริง ให้กับทางแผนกบัญชีเพื่อจะได้ถือเป็นเอกสารสำคัญในการบันทึกบัญชีต่อไป

2.) การประกันภัยสินทรัพย์

บริษัทได้ทำประกันภัยสินทรัพย์ทั้งหมดที่อยู่ในครอบครอง ทั้งนี้ เพื่อให้บริษัทต้องแบกรับภาระเกี่ยวกับอันตรายต่างๆ ที่เกิดขึ้นกับสินทรัพย์ เช่น การไฟไหม้ น้ำท่วม ฯลฯ ซึ่งบริษัทได้มีการจัดทำทะเบียนกรมธรรม์ประกันภัยขึ้น มีรายละเอียดดังนี้

- 2.1) เลขที่กรมธรรม์
- 2.2) ชื่อบริษัทประกันภัย
- 2.3) สินทรัพย์ที่เอาประกันภัยและลักษณะของการประกัน

2.4) จำนวนที่เอาประกัน

2.5) ระยะเวลาที่เอาประกัน

2.6) ค่าเบี้ยประกัน ซึ่งจะแยกรายละเอียดได้ดังนี้

- ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้ายกมา
- ค่าเบี้ยประกันที่จ่ายในงวดนี้
- ค่าเบี้ยประกันที่ถือเป็นรายจ่ายของงวดนี้
- ค่าเบี้ยประกันจ่ายล่วงหน้าไป

สำหรับค่าเบี้ยประกันภัยที่ถือเป็นรายจ่ายในงวดจะนำไปแบ่งเป็นค่าใช้จ่ายของแต่ละแผนกตามสัดส่วนของมูลค่าสินทรัพย์ในแต่ละแผนก ทั้งนี้เพื่อให้ผลการดำเนินงานของแต่ละแผนกมีความถูกต้องมากขึ้น

3.) การเคลื่อนย้ายสินทรัพย์

3.1) ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนย้ายสินทรัพย์

- แผนกผู้โอนสินทรัพย์ จะต้องแจ้งต่อแผนกบัญชีทุกครั้งที่จะทำการย้ายทรัพย์สินเพื่อขอแบบฟอร์มการขอย้ายทรัพย์สินไปดำเนินการตามขั้นตอน
- แผนกผู้รับ โอนสินทรัพย์ รับทราบและยอมรับการย้ายเครื่องจักรจากแผนกอื่นเข้ามาในแผนก
- แผนกซ่อมบำรุงจัดทำแผนภาพของเครื่องจักรและอุปกรณ์ในแผนกต่างๆ และทำการเพิ่มเติมแผนภาพสินทรัพย์ทุกครั้งที่มีการย้ายทรัพย์สิน
- แผนกบัญชี มีหน้าที่จัดทำใบขอย้ายทรัพย์สินเพื่อมอบให้แก่แผนกผู้มาติดต่อขอย้ายทรัพย์สิน

3.2) ลักษณะของใบขอย้ายทรัพย์สิน (Application for Move Fixed Assets)

- บันทึกข้อมูลเกี่ยวกับตัวทรัพย์สิน ได้แก่ รหัสทรัพย์สิน ชื่อทรัพย์สิน จำนวนทรัพย์สินที่ขอย้าย สถานที่ตั้งเก่า สถานที่ตั้งใหม่ วันที่ทำการย้าย และเหตุผลในการขอย้าย
- บันทึกการขอย้ายทรัพย์สิน ว่าต้องการจะโอนย้ายในลักษณะใด
โอนย้ายเฉพาะตัวทรัพย์สิน กรณีนี้จะโอนย้ายเฉพาะตัวทรัพย์สินไปให้แก่แผนกผู้รับโอน แต่ความรับผิดชอบในการดูแลทรัพย์สินยังเป็นของแผนกผู้โอนอยู่ การบันทึกโอนย้ายจะทำได้เพื่อแจ้งการย้ายสถานที่ตั้งเท่านั้น ส่วนค่าเสื่อมราคาของทรัพย์สินนี้ ก็จะเป็นค่าใช้จ่ายของ

แผนก ผู้โอนอยู่ (กรณีนี้โดยมากมักเกิดกับแผนกสนับสนุนการผลิต ที่ทรัพย์สินที่อยู่ในความรับผิดชอบนั้นจะสามารถนำไปใช้ได้กับหลายแผนก เพื่อทำหน้าที่สนับสนุนแผนกผลิต)

โอนย้ายทั้งตัวทรัพย์สินและความรับผิดชอบให้แก่แผนกที่รับโอน กรณีนี้ค่าเสื่อมราคาสำหรับสินทรัพย์ที่ย้ายนี้ก็จะถือเป็นค่าใช้จ่ายสำหรับแผนกผู้รับโอน

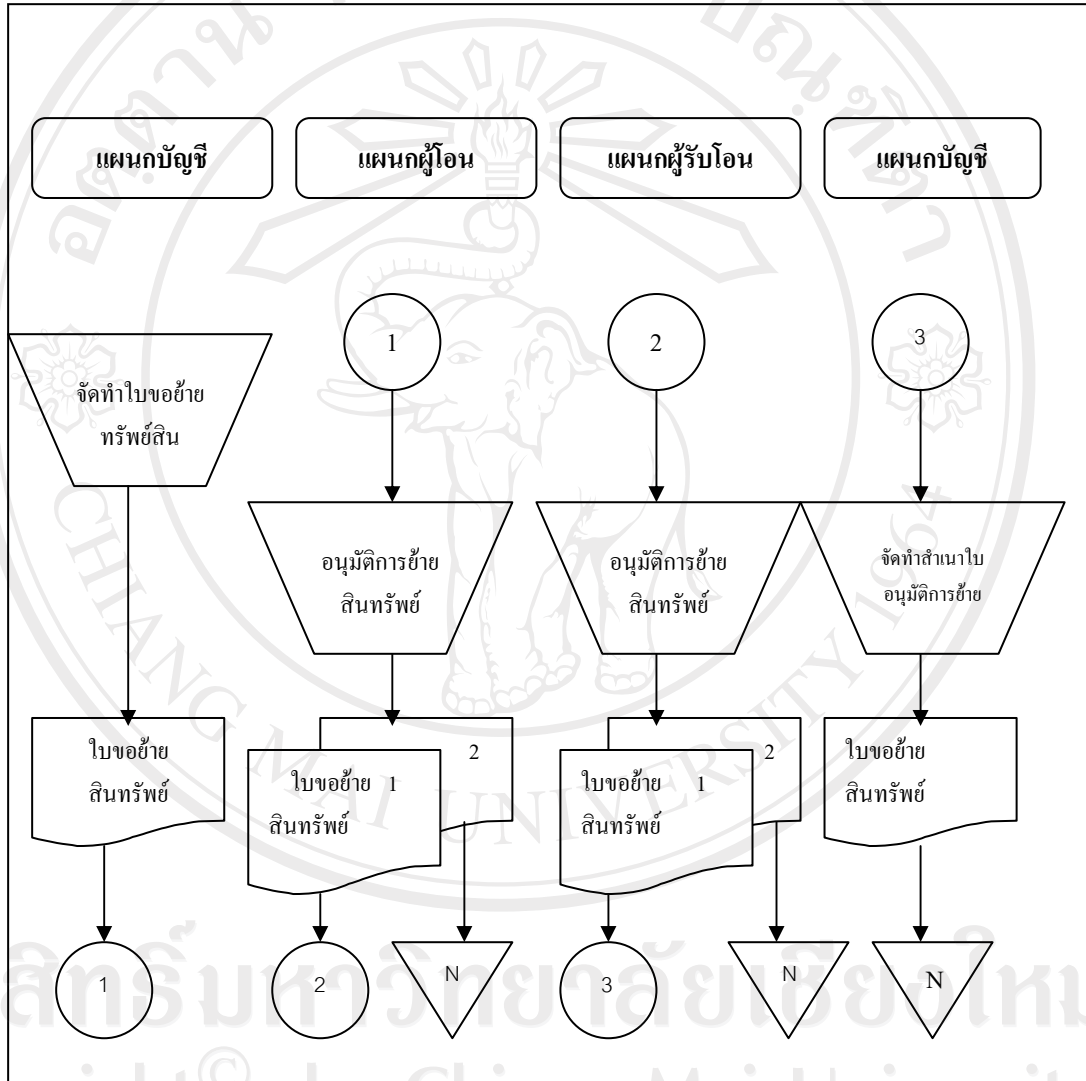
- บันทึกการอนุมัติการโอนย้ายทรัพย์สิน

ขั้นตอนการโอนย้ายทรัพย์สินในโรงงาน ดังแผนภาพที่ 4

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved

ภาพที่ 4 แสดงขั้นตอนการโอนย้ายทรัพย์สินในโรงงาน

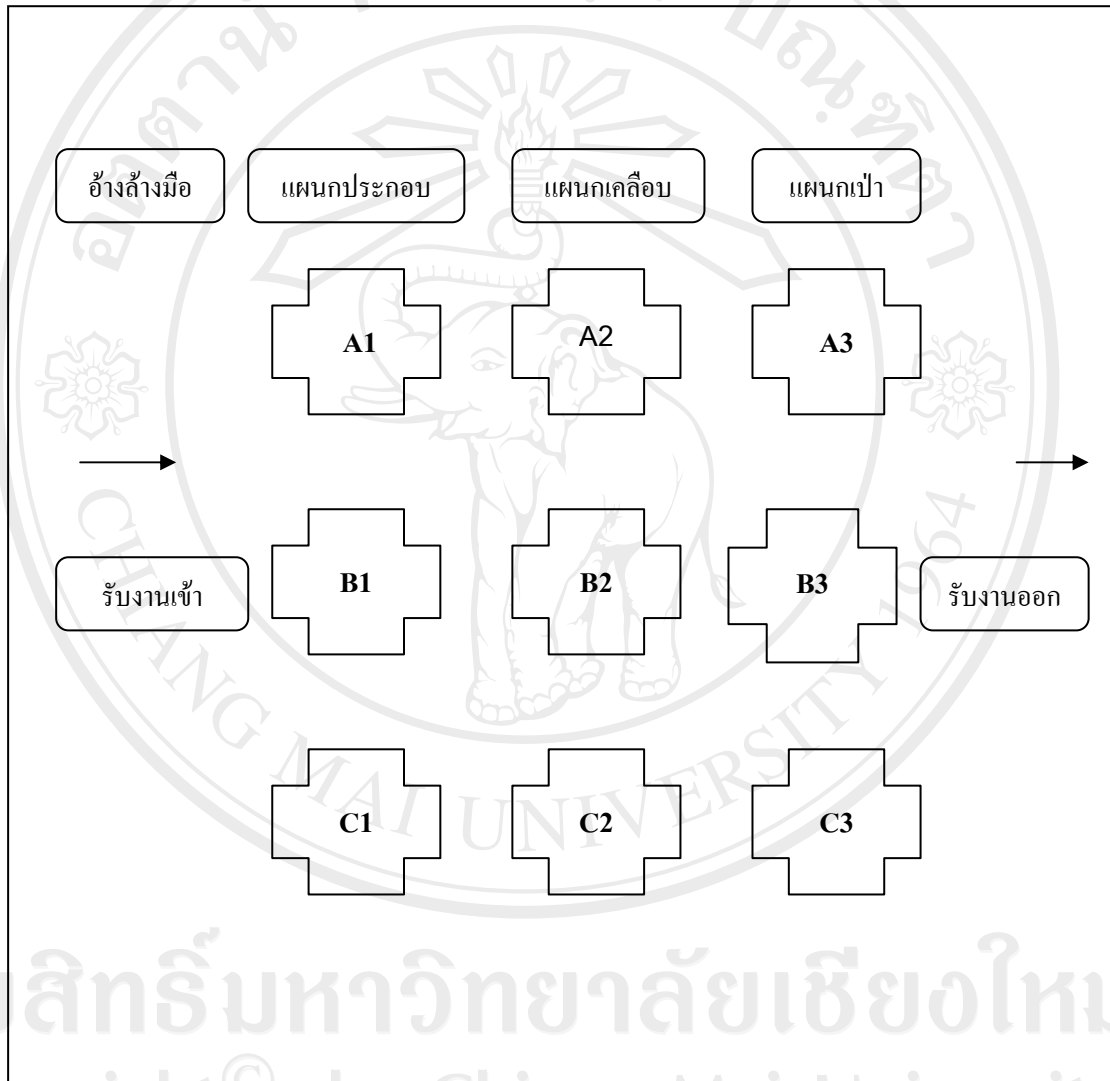

3.3) กรณีที่ต้องมีการจัดทำใบขอย้ายทรัพย์สิน (Application for Move Fixed Assets)

- การย้ายทรัพย์สินจากสถานที่ตั้งของแผนกผู้โอนไปยังแผนกผู้รับโอน ซึ่งได้ทำการโอนย้ายทั้งตัวทรัพย์สินและความรับผิดชอบ (โอนความเป็นเจ้าของ) ในตัวทรัพย์สินไปให้แก่แผนกผู้รับโอน
- การย้ายทรัพย์สินจากสถานที่ตั้งของแผนกผู้โอนไปยังแผนกผู้รับโอน ซึ่งได้ทำการโอนย้ายเฉพาะตัวทรัพย์สินเพียงอย่างเดียว แต่มิได้โอนความรับผิดชอบ (โอนความเป็นเจ้าของ) ในตัวทรัพย์สินไปให้แก่แผนกผู้รับโอน
- การย้ายทรัพย์สินจากโรงงานหนึ่งไปยังอีกโรงงานหนึ่ง เช่น การโอนเครื่องจักรจากโรงงานที่ 1 ไปยังโรงงานที่ 2
- การโอนย้ายทรัพย์สินไปไว้ในคลังสินค้า

4) การจัดทำแผนผังของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ของบริษัท (Lay Out) ทางแผนกความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมเป็นผู้จัดทำแผนผังสินทรัพย์ของโรงงานทั้งหมด ทางแผนกบัญชีจะติดต่อขอเอาแผนผังจากแผนกความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมมาเปรียบเทียบและตรวจสอบคู่กับทรัพย์สินที่มีอยู่จริงในแต่ละแผนก หากมีรายการทรัพย์สินใดไม่เป็นไปตามแผนผังนั้น ก็จะทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้องตามที่จริง หลังจากนั้นทางแผนกบัญชีก็จะนำแผนผังที่ได้ปรับปรุงแล้วมาจัดทำเป็นแผนผังทรัพย์สินของทางแผนกบัญชี ซึ่งจะมีเลขที่ของทรัพย์สิน บันทึกไว้ในแผนผังด้วย เพื่อสะดวกต่อการควบคุมสินทรัพย์ และง่ายต่อการอ้างอิงในภายหลัง และทางแผนกบัญชีจะทำการแจ้งถึงแผนผังที่ได้มีการปรับเปลี่ยนให้กับแผนกซ่อมบำรุงรับทราบเพื่อทำการแก้ไขแผนผังในแผนกให้ถูกต้องต่อไป แสดงแผนผังภาพเครื่องจักรในแผนกผลิต ดังแผนภาพที่ 5

ภาพที่ 5 แสดงแผนผังภาพเครื่องจักร ในแผนกผลิต

5) การทำลายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

การทำลายสินทรัพย์ เกิดจากที่ผู้ใช้งานสินทรัพย์นั้นเห็นสมควรว่า สินทรัพย์นั้นไม่สามารถใช้งานได้ ไม่สามารถสร้างประโยชน์ได้อีกในอนาคต หรือเป็นสินทรัพย์หมดสมัยนิยมเกินกว่าจะใช้งานได้ ดังนั้น จึงมีความเห็นควรเลิกใช้สินทรัพย์นั้นเป็นการถาวร โดยจะทำการทำลายสินทรัพย์นั้นๆ ซึ่งขั้นตอนในการทำลายสามารถแบ่งเป็นหัวข้อได้ดังต่อไปนี้

5.1) เมื่อทางแผนกที่ต้องการทำลายสินทรัพย์ตกลงที่จะทำลายสินทรัพย์รายการใดแล้วนั้น ก็จะติดต่อขอรายละเอียดของรายการสินทรัพย์กับทางแผนกบัญชี เช่น มูลค่าตามบัญชีที่เหลืออยู่ เลขที่สินทรัพย์ และรุ่นของสินทรัพย์ เป็นต้น ที่ต้องการทราบเกี่ยวกับสินทรัพย์นั้น แล้วนำไปจัดทำใบขอทำลายสินทรัพย์ ซึ่งจะต้องระบุแผนก ชื่อสินทรัพย์ จำนวนที่จะขอทำลาย มูลค่าตามบัญชีและต้องบอกถึงเหตุผลในการขอทำลายสินทรัพย์ด้วย พร้อมทั้งจะต้องมีผู้มีอำนาจลงนามในใบขอทำลายสินทรัพย์ด้วยจึงจะถือว่าสมบูรณ์ ซึ่งจะต้องมีผู้ช่วยผู้จัดการแผนก ผู้จัดการแผนก ผู้จัดการโรงงาน ของแผนกที่จะทำลาย เมื่อเสร็จแล้วก็จะส่งให้กับทางแผนกบัญชีเพื่อรับทราบแล้วจะได้เตรียมการจัดการขั้นต่อไป

5.2) แผนกที่จะขอทำลายสินทรัพย์ต้องจัดทำใบออนุมัติทำลาย

5.3) เมื่อทางแผนกบัญชีได้รับใบขอทำลายสินทรัพย์ พร้อมกับใบอนุมัติทำลายที่อนุมัติแล้ว ทางแผนกบัญชีก็จะจัดทำจดหมายเกี่ยวกับการกำหนดวันและเวลาในการทำลาย ระบุถึงผู้รับผิดชอบและวันที่จะขนส่งซากออกจากบริษัท เพื่อแจ้งให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดได้ทราบ ซึ่งจะแบ่งได้ดังนี้

ก) ผู้จัดการทั่วไปของแผนกที่จะทำลาย และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของทางฝ่ายผลิต

ข) ผู้รับผิดชอบสูงสุดของโรงงานรวมถึงผู้บริหารงานระดับสูงในส่วนของฝ่ายสนับสนุนการผลิตของทุกแผนก และผู้ดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในการทำลายสินทรัพย์ ดังเช่น

- แผนกจัดซื้อจะเป็นผู้ทำหน้าที่แจ้งต่อการนิคมอุตสาหกรรมการส่งออก ภาคเหนือ เพื่อการขอทำลายสินทรัพย์ เมื่อการนิคมอุตสาหกรรมการส่งออก ภาคเหนือ เห็นสมควรที่จะทำลาย ก็จะแจ้งต่อไปยังกรมศุลกากรเพื่อสั่งให้มีการทำงานตามวิธีการที่อธิบดีกำหนด ซึ่งของ

เมื่อถูกทำลายหากมีซากเหลืออยู่ก็จะสามารถนำออกไปจากเขตนิคมอุตสาหกรรมการส่งออกภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ได้ โดยไม่ต้องเสียอากรขาออก

- แผนงานบริหารงานทั่วไป จะเป็นผู้รับผิดชอบในการจำหน่ายและขนเศษซากออกนอกบริษัท และนอกเขตนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน

- แผนกบัญชี จะเป็นผู้จัดทำหนังสือเพื่อแจ้งต่อกรมสรรพากรและผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาตเกี่ยวกับการทำลายสินทรัพย์และทางแผนกบัญชีจะแจ้งให้กับแผนกที่ทำลายสินทรัพย์นั้นทราบถึงมูลค่าตามบัญชีที่เหลืออยู่นั้น และจะบันทึกเป็นค่าใช้จ่ายของแผนกนั้น ๆ

พยานในการทำลาย มีดังต่อไปนี้

- เจ้าหน้าที่ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต
- เจ้าหน้าที่การนิคมอุตสาหกรรม ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
- เจ้าหน้าที่ศุลกากร
- เจ้าหน้าที่แผนกบัญชี
- เจ้าหน้าที่นำเข้าและส่งออกของแผนกจัดซื้อ

พยานทั้งหมดจะร่วมลงลายมือชื่อเพื่อเป็นพยานในการทำลายสินทรัพย์ดังกล่าว ซึ่งจะใช้เป็นหลักฐานในการบันทึกบัญชีต่อไป

5.4) แจ้งให้กับผู้จัดการของแผนกซ่อมบำรุงทราบ เพื่อให้มีการจัดเตรียมกำลังคนในการดำเนินการในวันดังกล่าว

5.5) เมื่อถึงวันและเวลาที่จะทำลายสินทรัพย์ พร้อมกับผู้เกี่ยวข้องมาครบหมดแล้ว ผู้ตรวจสอบบัญชีรับอนุญาต เจ้าหน้าที่กรมสรรพากร เจ้าหน้าที่กรมศุลกากร เจ้าหน้าที่การนิคมอุตสาหกรรมการส่งออกภาคเหนือ จังหวัดลำพูน จะทำการตรวจสอบสินทรัพย์ที่จะทำลายว่าถูกต้องและเป็นตัวเดียวกับที่ได้แจ้งทำลายไป หลังจากนั้นจะทำการถ่ายรูปสินทรัพย์ก่อนการทำลายถ่ายรูประหว่างการทำลายสินทรัพย์ ถ่ายรูปหลังจากการทำลายเสร็จสิ้น และถ่ายรูประหว่างการขนส่งออกจากโรงงาน เพื่อนำไปทิ้งหรือขายเศษซาก

5.6) เมื่อการทำลายสินทรัพย์เสร็จสิ้นลง ทางแผนกบัญชีก็จะออกหนังสือรับรองการทำลายสินทรัพย์ให้กับทางผู้ตรวจสอบบัญชี เพื่อลงนามรับทราบว่าการทำลายได้ถูกต้องและเสร็จสมบูรณ์ เอกสารที่รับรองจะนำไปเก็บเป็นเอกสารสำคัญ เพื่อช่วยในการบันทึกบัญชี

6) การตรวจนับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

เพื่อการป้องกันการทุจริตเกี่ยวกับสินทรัพย์ และเพื่อแก้ไขที่ผิดพลาดทางบัญชีที่เกิดจากการไม่บันทึกรายการ โอนหรือจำหน่ายสินทรัพย์ ดังนั้น จึงควรมีการตรวจนับสินทรัพย์ทั้งหมด เพื่อเป็นการตรวจสอบว่าสินทรัพย์ที่มีอยู่จริงนั้นตรงกับที่บันทึกไว้ในบัญชีหรือไม่ การตรวจนับไม่จำเป็นที่จะต้องตรวจทุกปีเหมือนกับสินค้าคงคลัง แต่ควรตรวจสอบอย่างน้อย 2-3 ปีต่อครั้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจการขนาดใหญ่ เมื่อตรวจสอบจะพบว่ามีสินทรัพย์จำนวนมากที่ไม่สามารถใช้งานได้ แต่ยังไม่ได้ตัดจำหน่ายออกไปจากบัญชี หรือสินทรัพย์บางจำนวนที่ไม่มีของจริงให้ตรวจนับแล้ว โดยมากแล้วจะเป็นสินทรัพย์ที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย ฉะนั้นทางบริษัทจึงมีนโยบายในการตรวจสอบที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท มีดังนี้ โดยแผนกบัญชีจัดทำแผนผังสำหรับเครื่องจักร และอุปกรณ์ของแต่ละแผนก (Machine and Equipment Lay Out)

6.1) นโยบายและระยะเวลาในการตรวจนับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

นโยบาย ตรวจนับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ทุก 1 ปี โดยจะนับทุกแผนกในสัปดาห์ที่ 2 ของสิ้นเดือนสุดท้าย

ระยะเวลา ตรวจนับในแต่ละแผนก ในเวลา 1 ชั่วโมง โดยนับวันละ 2 แผนก

6.2) ขั้นตอนและวิธีการตรวจนับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

1. ขั้นตอนการตรวจนับสินทรัพย์ของบริษัท

ก) สินทรัพย์ทุกตัวจะมีเลขที่สินทรัพย์ติดไว้ เพื่อบอกถึงชื่อของรหัส ชื่อของเครื่อง ผู้ขาย และวันที่รับของมา

- แผนกบัญชีตรวจนับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ในแต่ละแผนกว่าตรงตามแผนผังสินทรัพย์ที่จัดทำไว้หรือไม่ ซึ่งในแผนผังจะมีเลขที่สินทรัพย์อ้างอิงอยู่ด้วย เพื่อสะดวกในการตรวจ

การตรวจ

- ในกรณีที่มีการเปลี่ยนแปลงแผนผังสินทรัพย์จะทำการอัปเดตข้อมูลแล้วส่งให้ผู้จัดการของแต่ละแผนกลงนามรับทราบต่อไป

ข) วิธีการตรวจนับ มี 2 วิธี ดังนี้

- ตรวจนับสินทรัพย์จริงก่อนแล้วจึงจะทำรายการได้และนำไปเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ที่มียอดเหลืออยู่ในบัญชี ถ้าหากมีความแตกต่างกันก็อาจทำการตรวจสอบอีกครั้ง

- ทำรายการสินทรัพย์ทั้งหมดที่มีอยู่ตามบัญชีก่อน จากนั้นตรวจนับสินทรัพย์จริงตามรายการสินทรัพย์ หากมีความแตกต่างกันก็อาจทำการตรวจสอบอีกครั้ง

ค) เมื่อจัดทำแผนผังของเครื่องจักรและอุปกรณ์เสร็จสิ้นแล้ว จะดำเนินการ ดังนี้

- จัดส่งแผนผังของเครื่องจักร และอุปกรณ์ของแต่ละแผนก ให้แก่ผู้จัดการแต่ละแผนกรับทราบและลงลายมือชื่อ เป็นการรับรองความรับผิดชอบในทรัพย์สินของแต่ละแผนกที่รับผิดชอบ

- เมื่อมีการเคลื่อนย้ายเครื่องจักร และอุปกรณ์ไปยังแผนกอื่น หรือต้องการทำลายทรัพย์สินดังกล่าว จะต้องมีการจัดทำใบขอย้ายทรัพย์สิน หรือใบขอทำลายทรัพย์สิน แจ้งให้แก่แผนกบัญชีทราบทุกครั้ง

- หากแผนกบัญชีไปทำการตรวจนับแล้วไม่พบเครื่องจักรและอุปกรณ์ขึ้นใด แต่ละแผนกจะต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการตัดต้นทุนของเครื่องจักรและอุปกรณ์ชิ้นนั้น โดยแผนกบัญชีจะแจ้งให้ทราบหลังจากได้เข้าทำการตรวจนับสินทรัพย์นั้น ทุกๆ 1 ปี ตามนโยบายการตรวจนับข้างล่างนี้

7) การควบคุมสินทรัพย์ที่เช่ามาจากผู้อื่น

บริษัท ลำพูน ซิงเดนเกิน จำกัด ได้มีการเช่าสินทรัพย์จากบริษัทแม่ที่ประเทศญี่ปุ่น ซึ่งทางบริษัทเห็นว่าเป็นประโยชน์ต่อบริษัท ดังนี้

- บริษัทหลีกเลี่ยงความเก่าแก่ล้าสมัยของสินทรัพย์นั้น เนื่องจากบริษัทมีการดำเนินงานที่สัมพันธ์กับควมเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีซึ่งมีความก้าวหน้าอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

- เพื่อแก้ไขสภาพทางการเงินของบริษัท เนื่องจากต้องการรักษาสภาพคล่องทางการเงินของบริษัทให้มากที่สุด เพราะบริษัทไม่สามารถทราบว่าจะต้องใช้จ่ายเงินมากในการลงทุนอย่างไร เช่น บริษัทอาจมีการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ซึ่งต้องใช้จ่ายเงินมหาศาลในการคิดค้นได้ หากมีการสำรองเงินไว้ใช้ในอนาคตได้จะส่งผลดีต่อบริษัท

- ทำให้บริษัทไม่ต้องรับภาระเกี่ยวกับการควบคุมสินทรัพย์เหมือนกับการควบคุมสินทรัพย์ที่เป็นของบริษัท

- เป็นการตัดปัญหาเรื่องค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่จำเป็นต้องเกิดขึ้น ในกรณีที่บริษัทเป็นเจ้าของสินทรัพย์ เช่น ค่าซ่อมแซมรักษาสินทรัพย์ ค่าเสื่อมราคา เป็นต้น

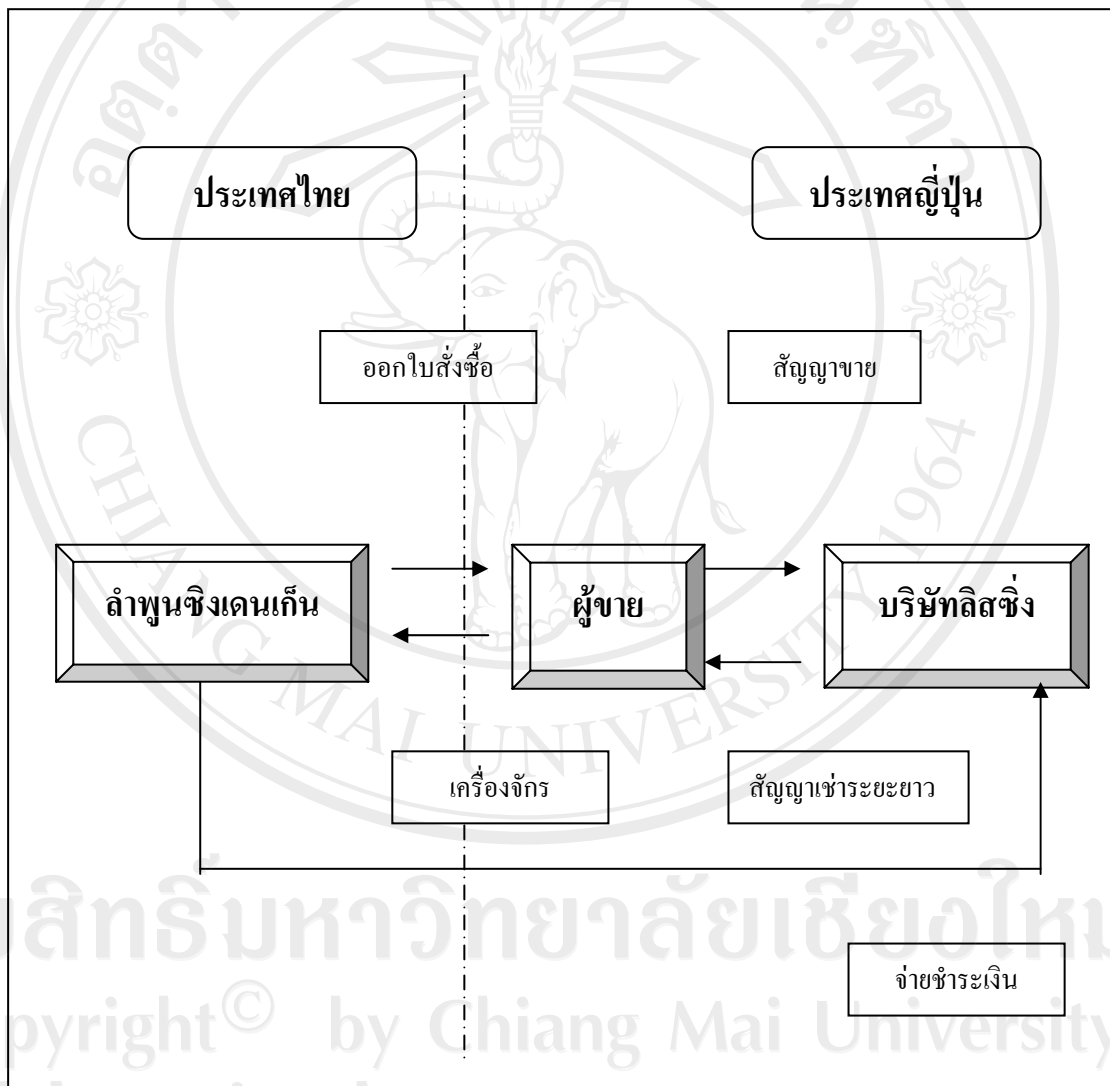
เนื่องจากบริษัททำการเช่าสินทรัพย์มาโดยไม่ได้เป็นเจ้าของสินทรัพย์ จึงไม่ต้องบันทึกบัญชีสินทรัพย์ แต่บริษัทจะต้องจัดทำทะเบียนหรือบันทึกเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เช่านั้น เพื่อเป็นการควบคุมสินทรัพย์เหล่านั้น ซึ่งควรจะแสดงรายการต่อไปนี้เป็นทะเบียนคุมสินทรัพย์ที่เช่ามา

- ชื่อและลักษณะของสินทรัพย์
- ชื่อผู้ให้เช่า
- ระยะเวลาในสัญญาเช่า
- อัตราค่าเช่า
- เลขที่สัญญาเช่า
- ที่ตั้งสินทรัพย์

ทางบริษัทเล็งเห็นว่าสินทรัพย์ที่เช่ามานั้นถึงแม้ว่าจะไม่ได้เป็นเจ้าของ แต่กระบวนการจัดการเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่เช่ามาคล้ายกับสินทรัพย์ที่ซื้อมาเอง แตกต่างในส่วนของการบัญชีเท่านั้น ดังนั้น จึงดำเนินการควบคุมตามขั้นตอนที่คล้ายกับสินทรัพย์ที่ซื้อมา ดังนี้

เมื่อสินทรัพย์ที่เช่ามาถึงบริษัท แผนกบัญชีจะทำการลงรายการในทะเบียนคุมสินทรัพย์แยกต่างหากจากสินทรัพย์ของบริษัท พร้อมกับกำหนดให้เลขที่ของสินทรัพย์ และทำป้ายชื่อเพื่อไปติดที่ตัวสินทรัพย์จะทำให้ผู้ที่เกี่ยวข้องสามารถแยกออกว่าสินทรัพย์ใดเป็นสินทรัพย์ที่เช่าและสินทรัพย์ใดเป็นของบริษัท และจากนั้นจะทำการถ่ายรูปเพื่อเก็บพร้อมกับทะเบียนคุมสินทรัพย์ ต่อจากนั้นจะทำการวางแผนผังให้กับสินทรัพย์ที่เช่ามาเพื่อบอกถึงตำแหน่งที่ตั้งของสินทรัพย์ที่เช่ามานั้น หากผู้ให้เช่ามาตรวจสอบสภาพหรือซ่อมแซมสินทรัพย์จะทำได้โดยง่าย และกำหนดให้มีการตรวจนับสินทรัพย์ที่เช่ามาทุกปีเช่นเดียวกับสินทรัพย์ที่ซื้อมา ขั้นตอนในการจัดหาและวิธีการบันทึกบัญชีในการเช่าเครื่องจักรแบบลิสซิ่งจากต่างประเทศ ดังมีขั้นตอนในภาพที่ 6

ภาพที่ 6 แสดงภาพรวมขั้นตอนระบบเช่าซื้อต่างประเทศ

7. การควบคุมสินทรัพย์ที่ขายและเช่ากลับคืนจากผู้ให้เช่าภายในประเทศ

ทางบริษัทเป็นผู้ซื้อเครื่องจักรแล้วทำการขายเครื่องจักรนั้นให้กับบริษัท ลีสซิ่ง และทำการเช่ากลับคืนมาใช้ในบริษัท โดยแบ่งออกเป็นการเช่าทางการเงินและการเช่าแบบการดำเนินงาน

สัญญาเช่าทางการเงิน (Financing Lease)

เป็นสัญญาเช่าที่มีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) โอนกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินให้แก่ผู้เช่าเมื่อสัญญาสิ้นสุดอายุการเช่า
- 2) ให้สิทธิผู้เช่าสามารถซื้อทรัพย์สินที่เช่าได้ในราคาต่ำกว่าท้องตลาดเมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดลง (Bargain Purchase Option คือ สิทธิของผู้เช่าที่สามารถซื้อสินทรัพย์ที่เช่าเมื่อทรัพย์สินนั้นครบกำหนดสัญญาเช่าในราคายุติธรรมและเป็นราคาที่ต่ำกว่าในอนาคต เพื่อวัตถุประสงค์ที่จะให้ผู้เช่ามั่นใจว่าเมื่อสัญญาเช่าสิ้นสุดลง ผู้เช่าสามารถใช้สิทธิในการซื้อสินทรัพย์นี้ได้ ในราคาที่ต่ำหรือถูกอย่างยุติธรรม)
- 3) อายุของสัญญาเช่าต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ของอายุการใช้ทรัพย์สินที่เช่า
- 4) มูลค่าปัจจุบันของค่าเช่านับแต่วันเริ่มทำสัญญา ต้องมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 90 ของราคาที่จะขายให้กับบุคคลภายนอก (Fair Value)
- 5) ราคาตามบัญชี (Book Value) และราคาตลาดของทรัพย์สินมีราคาเดียวกัน
- 6) ไม่มีผลกำไรหรือขาดทุน ณ วันทำสัญญา

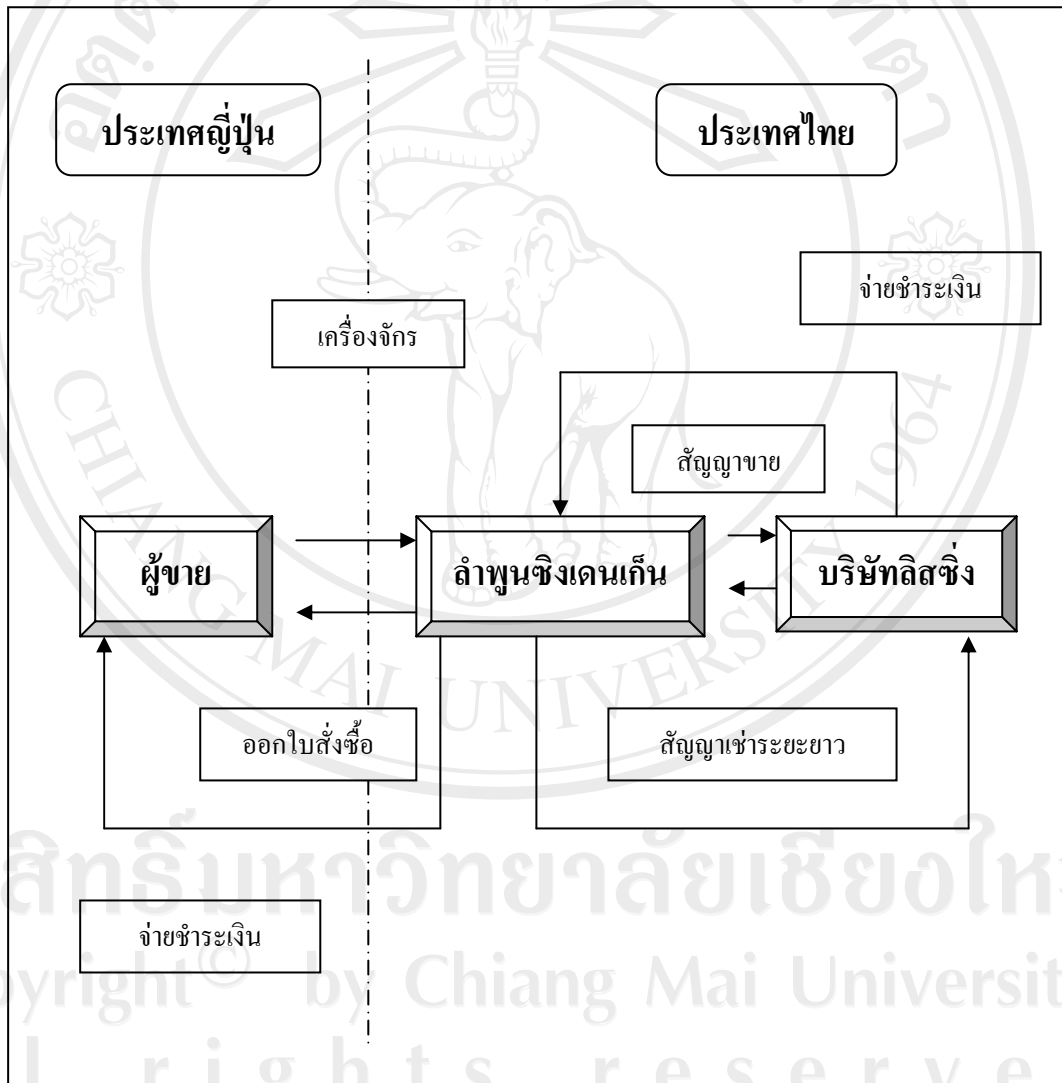
สัญญาเช่าดำเนินการ (Operating Lease)

เป็นสัญญาเช่าที่มีลักษณะดังนี้

- 1) ผู้ให้เช่ามีกรรมสิทธิ์ในทรัพย์สินที่ให้เช่าและได้รับประโยชน์จากการเช่าทรัพย์สิน
- 2) ผู้เช่าไม่มีสิทธิซื้อสินทรัพย์เมื่อหมดสัญญาเช่า
- 3) สามารถบอกเลิกสัญญาเช่าได้ทั้งสองฝ่าย
- 4) ระยะเวลาของสัญญาเช่าจะเป็นระยะสั้น
- 5) ไม่ได้โอนความเสี่ยงและผลประโยชน์ทั้งหมดไปให้ผู้ครอบครองทรัพย์สิน

ซึ่งทางบริษัทสามารถสรุปขั้นตอนในการขายและเช่ากลับคืนเครื่องจักรได้ ดังภาพที่ 7

ภาพที่ 7 แสดงถึงภาพรวมขั้นตอนของระบบการขายและเช่ากลับคืนของเครื่องจักร

การรับรู้รายการและการวัดมูลค่าเริ่มแรก

เนื่องจากบริษัท ลำพูน ชิงเดนเกิน จำกัด ตั้งอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมการส่งออกภาคเหนือ จังหวัดลำพูน การจัดหาที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์เพื่อใช้งานทางบริษัทจะต้องปฏิบัติตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ.2522 ซึ่งจะขออธิบายวิธีการจัดหาแยกเป็นประเภท ได้ดังนี้ ซึ่งข้อมูลและตัวเลขที่แสดงด้านล่างเป็นเพียงข้อมูลสมมุติเท่านั้น

1. ที่ดิน

เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญในดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีการแบ่งออกเป็นการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก และขั้นตอนในการจัดหาและวิธีการบันทึกบัญชี มีดังนี้

1.1 การรับรู้รายการ

บริษัทรับรู้รายการที่ดินเมื่อได้รับ โอนกรรมสิทธิ์ที่ดินจากการนิคมอุตสาหกรรมลำพูน

1.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก

บริษัทบันทึกมูลค่าที่ดินเริ่มแรกโดยใช้ราคาทุนจากการซื้อที่ดินจากการนิคมอุตสาหกรรมลำพูน นอกจากนี้ยังรวมถึงค่าใช้จ่ายในการเตรียมที่ดินให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน ได้แก่ ค่าถมดิน ค่าปรับเปลี่ยนหน้าดิน ค่าธรรมเนียมการโอนที่ดิน เป็นต้น

1.3 ขั้นตอนในการจัดหาและบันทึกบัญชี

1) เมื่อบริษัท ลำพูน ชิงเดนเกิน จำกัด มีการลงมติให้มีการสร้างฐานการผลิตที่การนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน แล้วนั้น บริษัทจะต้องทำการศึกษาดำเนินการที่ตั้ง ทำเล ขนาด พื้นที่ที่การนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ว่ามีพื้นที่ใดบ้างที่เหมาะสมต่อการดำเนินงาน โดยพิจารณาจากพื้นที่ทั้งหมด ว่ามีพื้นที่ว่างเหลือเท่าไร บริษัทต้องการพื้นที่เท่าไร อาณาเขตติดกับบริษัทอะไร ในอนาคตสามารถขยายได้หรือไม่ หากต้องขยายการดำเนินการดำเนินงาน การคมนาคมสะดวก สบายหรือไม่

2) เมื่อบริษัทเลือกพื้นที่ได้ตามต้องการเรียบร้อยแล้ว บริษัททำหนังสือสัญญาจองซื้อที่ดินระหว่างบริษัทกับการนิคมอุตสาหกรรมการส่งออกภาคเหนือ จังหวัดลำพูน โดยระบุในหนังสือสัญญาว่า ผู้ซื้อ ผู้ขาย ตั้งอยู่เลขที่อะไร แปลงที่ดินเลขที่อะไร พื้นที่เท่าไร ทะเบียนของผู้ประกอบการอุตสาหกรรมเลขที่เท่าไร ราคาซื้อขายเท่าไร พร้อมกับวางเงินมัดจำ จำนวนเท่าไร และระบุถึงกำหนดวันมาทำหนังสือสัญญาจะซื้อจะขายที่ดินภายหลังวันที่ในหนังสือสัญญาจอง

ที่ดิน 30 วัน หากบริษัทไม่มาทำสัญญาดังกล่าว ถือว่าไม่มีเจตนาที่จะซื้อที่ดิน ทางกรมการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยจะริบเงินมัดจำเมื่อครบกำหนดสัญญา

สมมุติว่าราคาทุนที่ดินทั้งสิ้น 30,000,000 บาทในกรณีของบริษัทหากวงเงินมัดจำ จำนวน 1,000,000 บาท เมื่อครบกำหนดชำระเงินทางบริษัทได้ชำระเงินจำนวนที่เหลือ การบันทึกบัญชี เป็นดังนี้

เดบิต	เงินมัดจำ	1,000,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	1,000,000.-
บันทึกบัญชีบริษัทจ่ายเงินมัดจำค่าที่ดิน		
เดบิต	ที่ดิน	30,000,000.-
เครดิต	เงินมัดจำ	1,000,000.-
	เงินฝากธนาคาร	29,000,000.-
บันทึกบัญชีเมื่อบริษัทจ่ายเงินค่าซื้อที่ดินหมดทั้งจำนวน		

2. ส่วนปรับปรุงที่ดิน

การปรับปรุงที่ดิน (Land Improvement) เป็นรายจ่ายที่เสียไปเพื่อการปรับปรุงที่ดินให้อยู่ในสภาพที่ดีขึ้น พร้อมใช้งาน รายการเหล่านี้จะไม่นำไปบันทึกในบัญชีที่ดิน แต่จะแยกบันทึกต่างหากในบัญชีปรับปรุงที่ดิน เนื่องจากสินทรัพย์เหล่านี้มีอายุการใช้งานจำกัดและให้คิดค่าเสื่อมราคาตลอดอายุการใช้งานที่ประมาณขึ้น เช่น การก่อสร้างทางเดินเท้า ที่จอดรถ ไฟ ถนน ท่อระบายน้ำ และระบบบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ

2.1 การรับรู้รายการ

เมื่อทางบริษัทมีการรับโอนงาน และรับใบรับรองงานเสร็จสมบูรณ์เป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทกับทางบริษัทผู้รับเหมา

2.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก

บันทึกโดยใช้ราคาทุนจากการจ่ายชำระค่ารับเหมากับทางบริษัทผู้รับเหมา

2.3 ขั้นตอนในการจัดหาและบันทึกบัญชี

1) สมมุติว่าบริษัทมีนโยบายสร้างโรงจอดรถให้กับพนักงาน ทางบริษัทจึงมีการจัดหาผู้รับเหมาภายนอกโดยตกลงราคา 500,000 บาท (ยังไม่รวมภาษี) เมื่องานเสร็จบริษัทจะมีการบันทึกบัญชี ดังนี้

เดบิต	ส่วนปรับปรุงที่ดิน – โรงจอดรถ	500,000.-
	ภาษีซื้อ	35,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	520,000.-
	ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	15,000.-

บันทึกบัญชีเมื่อบริษัทมีการจ่ายเงินชำระทั้งหมด

2) สมมุติว่าบริษัทมีการปันส่วนค่าใช้จ่ายการก่อสร้างโรงจอดรถพนักงาน โดยมีการก่อสร้างโครงเหล็กพร้อมหลังคาซึ่งมีค่าก่อสร้างรวม 1,000,000.00 บาท คิดค่าเสื่อมราคาเส้นตรงต่อปีๆ ละ 80,000.00 บาท ซึ่งจะมีการปันส่วนค่าใช้จ่ายให้กับแผนกการผลิตโดยตรงดังนี้ จากพื้นที่จากแผนกผลิต ซึ่งสามารถยกตัวอย่างในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 แสดงตัวอย่างถึงการปันส่วนค่าเสื่อมราคาให้กับส่วนงานต่าง ๆ

แผนก	พื้นที่ (ตารางเมตร) โดยประมาณ	คำนวณค่าเสื่อมราคา (บาท)
SEMICONDUCTOR	4,000.00	= 4,000 / 60,000 x 100,000
POWER SUPPLY	3,000.00	= 3,000 / 60,000 x 100,000
PHOTO CONDUCTOR DRUM	3,000.00	= 3,000 / 60,000 x 100,000
SUPPORT SECTION	50,000.00	= 50,000 / 60,000 x 100,000
รวม	60,000.00	100,000.00

ส่วนปรับปรุงที่ดินประเภทอื่น เช่น ลานจอดรถ ทางเดินเท้า ระบบบำบัดน้ำเสีย ฯลฯ ทางบริษัทก็จะบันทึกบัญชีเป็นส่วนปรับปรุงที่ดินและทำการตัดข้อมูลค่าตามบัญชีเนื่องจากสินทรัพย์มีอายุการใช้งานที่จำกัด โดยคิดค่าเสื่อมราคาตามอัตราเส้นตรงร้อยละ 20 ต่อปี การปันส่วนค่าใช้จ่ายนั้นใช้หลักเกณฑ์เช่นเดียวกันกับการปันส่วนของระบบท่อประปา

3. อาคาร

เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญในดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีการแบ่งออกเป็นการรับรัฐรายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก และขั้นตอนในการจัดหาและวิธีการบันทึกบัญชี มีดังนี้

3.1 การรับรัฐรายการ

บริษัทรับรัฐรายการเมื่ออาคารสร้างเสร็จพร้อมใช้และเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท

3.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก

มีการประมาณราคาทุนของอาคารตามเปอร์เซ็นต์งานเสร็จเป็น 3 งวด โดยที่บันทึกเข้าบัญชีงานระหว่างก่อสร้างและเมื่อครบ 3 งวด ก็จะมีการบันทึกกลับรายการงานระหว่างก่อสร้างเป็นอาคาร ณ วันที่ตรวจรับงานงวดสุดท้าย นอกจากนี้ยังมีค่าใช้จ่ายอย่างอื่นที่ถือเป็นอาคาร ได้แก่ ค่าทาสีอาคาร ค่าปุ๋ยกระเบื้อง ค่าแอร์ เป็นต้น

3.3 ขั้นตอนในการจัดหาและบันทึกบัญชี

1) เมื่อบริษัทได้ตกลงซื้อที่ดินจากการนิคมอุตสาหกรรมการส่งออกภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางบริษัทจะต้องขอใบอนุญาตก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินเพื่อทำการก่อสร้างอาคารในที่ดิน เพื่อสามารถประกอบการดำเนินงานส่งออกตามข้อกำหนดของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้

2) เมื่อบริษัทได้รับใบอนุญาตให้ก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินจากการนิคมอุตสาหกรรมการส่งออกภาคเหนือ จังหวัดลำพูน เรียบร้อยแล้ว ทางบริษัทจะจัดหาผู้รับเหมาก่อสร้างอาคารโรงงานและตกลงทำสัญญาก่อสร้างระหว่างบริษัทกับบริษัทรับเหมาก่อสร้าง สมมุติรายละเอียดมี

ดังนี้

ระยะเวลาในการก่อสร้าง	1 มกราคม พ.ศ.2550 ถึง 30 มิถุนายน พ.ศ. 2550
ขอบเขตงาน	อาคารและระบบสาธารณูปโภคพื้นฐาน
ราคาค่าก่อสร้าง	12,840,000.00 (รวมภาษีมูลค่าเพิ่ม)

ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ ครั้งแรกวันที่ 5 มกราคม พ.ศ.2550 จำนวนเงิน 1,284,000 บาท เมื่อบริษัทที่ปรึกษาของบริษัทฯ ได้ทำการตรวจสอบการก่อสร้างอาคารของบริษัทรับเหมาก่อสร้างเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ครั้งที่สอง วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ.2550 จำนวนเงิน 5,136,000 บาท เมื่อบริษัทที่ปรึกษาของบริษัทฯ ได้ทำการตรวจสอบภายในอาคารรวมทั้งหลังคาเหล็กที่อยู่ภายนอกอาคารเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

ครั้งที่สาม วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2550 จำนวนเงิน 6,420,000 บาท เมื่อบริษัทได้ตรวจสอบการทำงานครั้งสุดท้ายของบริษัทรับเหมาก่อสร้าง ว่าตรงตามที่ทางบริษัทต้องการและอยู่ในข้อตกลงตามสัญญา หากมีการเปลี่ยนแปลงแก้ไขจะได้ทันต่อเวลาและเพื่อไม่ให้เกิดปัญหาภายหลังจากมอบหมายงานแล้ว

3) เมื่อบริษัทตกลงทำสัญญากับบริษัทผู้รับเหมาเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และเมื่อทำการก่อสร้างอาคาร โรงงานเสร็จ ถือเป็นสินทรัพย์ของบริษัทและทำการคิดค่าเสื่อมราคาในงบกำไรขาดทุนต่อไป

สมมุติมูลค่าตามบัญชีของอาคาร ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2549 ในงบการเงินของบริษัทคำนวณ ชิงเดินเกิน จำกัด เท่ากับ 250,000,000.00 บาท โดยจะมีการจ่ายชำระหนี้แบ่งเป็น 3 งวด จ่ายงวดแรกวันที่ 5 มกราคม 2550 จำนวนเงิน 1,284,000 บาท จ่ายชำระงวดที่ 2 วันที่ 15 มีนาคม 2550 จำนวนเงิน 5,136,000 บาท และจ่ายชำระงวดสุดท้ายวันที่ 30 มิถุนายน 2550 จำนวนเงิน 6,420,000 บาท ซึ่งจะขอกว่าถึงวิธีการจัดหาอาคารบางส่วน ดังนี้

การบันทึกบัญชี

1.1) ณ วันที่ 5 มกราคม พ.ศ. 2550

เดบิต	งานระหว่างก่อสร้าง	1,200,000.-
	ภาษีซื้อ	84,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	1,248,000.-
	ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	36,000.-

$$(1,200,000 \times 3\% = 36,000)$$

บันทึกบัญชีจ่ายเงินงวดแรกให้กับบริษัทรับเหมาก่อสร้าง

1.2) ณ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2550

เดบิต	งานระหว่างก่อสร้าง	4,800,000.-
	ภาษีซื้อ	336,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	4,992,000.-
	ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	144,000.-
	($4,800,000 \times 3\% = 144,000$)	

บันทึกบัญชีจ่ายเงินงวดที่สองให้กับบริษัทรับเหมาก่อสร้าง

1.3) ณ วันที่ 30 มิถุนายน พ.ศ.2550

เดบิต	งานระหว่างก่อสร้าง	6,000,000.-
	ภาษีซื้อ	420,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	6,240,000.-
	ภาษีหัก ณ ที่จ่ายรอนำส่ง	180,000.-
	($6,000,000 \times 3\% = 180,000$)	

บันทึกบัญชีจ่ายเงินงวดสุดท้ายให้กับบริษัทรับเหมาก่อสร้าง

เดบิต	อาคาร	12,000,000.-
เครดิต	งานระหว่างก่อสร้าง	12,000,000.-

บันทึกบัญชีโอนงานระหว่างทำเข้าบัญชีอาคารเมื่อก่อสร้างอาคารเสร็จเรียบร้อยแล้ว

4) เมื่อบริษัทรับเหมาก่อสร้างได้โอนงานทั้งหมดให้กับบริษัทและอาคารอยู่ในสภาพ

พร้อมใช้งานแล้ว ทางบริษัทจะต้องคิดค่าเสื่อมราคาอาคารทุกๆ ปี ทั้งนี้

สมมติว่าคำนวณค่าเสื่อมราคาอาคารจำนวนเงินรวม 12,000,000 บาท อัตราเส้นตรงร้อยละ 5 ต่อปี ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2550

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา ($12,000,000 \times 5\% \times 6/12$)	300,000.-
เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม	300,000.-

บันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาอาคารเมื่ออาคารพร้อมใช้งาน

4. เครื่องจักร

เนื่องจากเครื่องจักรที่จะต้องใช้ดำเนินงานในบริษัทนั้น เป็นเครื่องจักรที่นำสมัย ไม่สามารถหาซื้อได้ภายในประเทศไทย ทางบริษัทจึงจำเป็นต้องนำเข้าจากต่างประเทศทั้งหมด และมูลค่าในการนำเข้านั้นเป็นจำนวนมหาศาล ทางบริษัทจึงมีวิธีการจัดหาเครื่องจักร โดยการซื้อหรือการขายและเช่ากลับคืนจากผู้ให้เช่าในประเทศไทย เพื่อเป็นการบริหารจัดการสรรเงินลงทุนที่มีอยู่ของ บริษัทได้อย่างมีประสิทธิภาพ แบ่งออกเป็นกรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก และวิธีการจัดหา และการบันทึกบัญชี

4.1 การรับรู้รายการ

เครื่องจักรมีการทดลองเดินเครื่องเรียบร้อยและติดตั้งพร้อมทำการผลิตสินค้า และมีการออกใบตรวจรับสภาพจากแผนกที่ทำการสั่งซื้อ

4.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก

บันทึกบัญชีตามราคาทุนของเครื่องจักรบวกค่าขนส่งเข้า ค่าทดลองเดินเครื่อง ค่าติดตั้ง หักด้วยส่งคืนกับส่วนลดรับ

4.3 วิธีการจัดหาและการบันทึกบัญชี

กรณีซื้อมาจากต่างประเทศ ทางบริษัทเป็นผู้ซื้อสินทรัพย์เมื่อได้รับสินทรัพย์กรรมสิทธิ์จะเป็นของบริษัททันที และทางบริษัทมีหน้าที่ในความรับผิดชอบต่อสินทรัพย์ทั้งหมด เช่น บริษัทมีหน้าที่ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร มีหน้าที่ในการทำประกันภัยสินทรัพย์ เพื่อลดความเสี่ยงต่ออุบัติเหตุ ฯลฯ

1) แผนกผลิตทำการออกใบอนุมัติขอซื้อเครื่องจักรที่ต้องการใช้งานให้กับทางแผนกจัดซื้อ ซึ่งในใบขออนุมัติซื้อนั้น จะต้องเป็นไปตามระเบียบการขอซื้อตามที่กล่าวไว้ในตอนต้นของบทที่ 4 และจะต้องมีการลงนามจากผู้มีอำนาจในการอนุมัติ จึงจะถือว่าใบอนุมัติซื้อซื้อมีผลในการสั่งซื้อต่อไป

2) เมื่อแผนกจัดซื้อได้ทำการตรวจสอบใบขออนุมัติซื้อเป็นที่ถูกต้องตรงตามระเบียบการขอซื้อแล้ว ทางแผนกจัดซื้อจะทำการติดต่อกับผู้ขายในต่างประเทศ เพื่อทำการต่อรองราคา หารุ่นสินค้าให้ได้ตามที่ต้องการใช้งานของแต่ละแผนก กำหนดวันชำระเงิน กำหนดวันในการขนส่งสินค้าและความรับผิดชอบของสินค้าด้วย ฯลฯ เมื่อทางแผนกจัดซื้อจัดหาผู้ขายได้เรียบร้อยแล้ว จะทำการออกใบขอซื้อสินค้าให้กับผู้ขาย โดยใบขอซื้อที่ออกจาก แผนกจัดซื้อนั้นจะถือว่าสมบูรณ์เมื่อมีการลงนามของผู้จัดการแผนกจัดซื้อและผู้จัดการแผนกทั่วไปอนุมัติเรียบร้อยแล้ว

3) เมื่อทางผู้ขายได้รับใบขอซื้อสินค้าที่สมบูรณ์จากทางบริษัทแล้ว จะทำการจัดส่งสินค้าให้กับบริษัท โดยส่วนมากแล้วเครื่องจักรจะขนส่งโดยทางเรือ เนื่องจากมีน้ำหนักสูงไม่เหมาะต่อการขนส่งโดยทางเครื่องบิน เพราะอาจทำให้มีค่าขนส่งและต้นทุนในการจัดหาเครื่องจักรก็จะสูงตามไปด้วย

4) เมื่อทางบริษัทได้รับเครื่องจักรที่ส่งมาจากผู้ขายในต่างประเทศแล้ว แผนกจัดซื้อจะออกใบรับสินค้าส่งให้แผนกบัญชีทำการบันทึกบัญชีต่อไป

สมมติว่าบริษัท ลำพูน ซิงเคเนเกิน จำกัด สั่งซื้อเครื่องจักร จำนวน 3 เครื่อง มูลค่าสมมติเครื่องละ 100,000 ดอลลาร์ จากบริษัท เจแปน จำกัด ในประเทศญี่ปุ่น โดยมีเงื่อนไขการซื้อขายแบบ CIF Chiangmai ซึ่งทางบริษัทจะเป็นผู้รับผิดชอบค่าใช้จ่ายทั้งหมดที่เกิดขึ้นหลังจากสินค้าได้ขนส่งขึ้นเรือเรียบร้อยแล้ว มีกำหนดชำระเงิน 90 วัน หลังจากที่ทางบริษัทได้ออกใบยอมรับสภาพการใช้งานของเครื่องจักร และในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549 บริษัทได้รับเครื่องจักรเป็นที่เรียบร้อยแล้ว (อัตราแลกเปลี่ยนโดยประมาณ ณ วันที่ใบที่สินค้าถึงบริษัทเท่ากับ 37.25 บาทต่อดอลลาร์) วิธีการบันทึกบัญชีเป็นดังนี้

เดบิต	งานระหว่างทำ (300,000 x 37.25)	11,175,000.-
เครดิต	เจ้าหนี้ – บริษัท เจแปน	11,175,000.-
บันทึกบัญชีเนื่องจากบริษัทได้รับเครื่องจักรในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549		

5) เมื่อบริษัทได้รับเครื่องจักรแล้ว แผนกจัดซื้อจะมีหน้าที่ในการแจ้งให้กับแผนกผลิตที่ทำการสั่งซื้อเครื่องจักรได้ทราบ พร้อมกับให้ทางแผนกผลิตนั้นเขียนใบเบิกเครื่องจักรออกจากคลังสินค้า เพื่อทำการตรวจสอบสภาพและทำการกำหนดตำแหน่งที่ตั้งเครื่องจักร เมื่อทางจัดซื้อได้ใบเบิกแล้วจะทำการจัดส่งให้กับทางแผนกบัญชี เพื่อจะได้ทราบว่าแผนกใดเป็นผู้เบิกเครื่องจักรและเบิกในวันที่เท่าไร บางครั้งผู้ขายจะส่งพนักงานติดตามเครื่องจักรมาด้วยเพื่อทำการติดตั้งเครื่องจักรให้กับลูกค้า (ราคาใบเบิกกำกับภาษีอากรรวมค่าติดตั้งแล้วหรืออาจคิดค่าติดตั้งแยกต่างหากขึ้นอยู่กับข้อตกลงในการซื้อขาย) หากในตัวอย่างนี้ไม่ได้รวมค่าติดตั้งมูลค่า

สมมติว่าบริษัทมีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเครื่องจักรเครื่องละ 2,000 ดอลลาร์ วิธีการบันทึกบัญชีเมื่อมีค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเครื่องจักร ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549 (อัตราแลกเปลี่ยนโดยประมาณ ณ วันที่ใบเรียกเก็บเงินเท่ากับ 40.00 บาทต่อดอลลาร์)

เดบิต งานระหว่างทำ (6,000 x 37.25) 223,500.-

เครดิต เจ้าหนี้ – บริษัท เจแปน 223,500.-

บันทึกบัญชีงานระหว่างทำเนื่องจากเป็นค่าติดตั้งเครื่องจักร จำนวน 3 เครื่อง

6) เมื่อทางแผนกบัญชีได้รับใบรับสินค้าและใบเบิกสินค้าจากทางแผนกจัดซื้อจะต้องทำรายละเอียดบัญชีเจ้าหนี้รายตัวและลงทะเบียนคณาสินทรัพย์รายชิ้น เพื่อเก็บเป็นฐานข้อมูลเกี่ยวกับเครื่องจักร ซึ่งอาจเป็นประโยชน์ในอนาคตได้

7) ค่าขนส่งและค่าประกันภัยในการขนส่งนั้น ส่วนมากแล้วบริษัทขนส่งจะเรียกเก็บภายหลังจากวันที่ขนส่งประมาณ 30 วัน

สมมติว่าประมาณการวันเดียวกับที่เครื่องจักรเข้าเป็นวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2549 เมื่อทางบริษัทได้รับใบเรียกเก็บเงินจากทางบริษัทขนส่ง จะทำการบันทึกบัญชีเป็นต้นทุนของสินทรัพย์และตั้งบัญชีเจ้าหนี้บริษัทขนส่ง เพื่อรอการจ่ายเงินภายหลังจากวันที่ได้รับใบเรียกเก็บเงิน 30 วัน ครบกำหนดในวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ. 2549 จำนวนเงินรวมมูลค่าสมมุติเท่ากับ 50,000 บาท

เดบิต เครื่องจักรระหว่างติดตั้ง 50,000.-

เครดิต เจ้าหนี้ – บริษัทขนส่ง 50,000.-

บันทึกบัญชีงานระหว่างทำเนื่องจากค่าขนส่งและค่าประกันภัยของเครื่องจักร

8) แผนกผลิตที่จะทำการเบิกเครื่องจักรนั้น จะทำการตรวจว่าเครื่องจักรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานหรือไม่ อาจทำการทดสอบเครื่องจักร โดยการใช้งานจริง เป็นต้น เมื่อแผนกผลิตตรวจสภาพแล้วเห็นว่าเครื่องจักรอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานแล้วจะทำการออกใบยอมรับสภาพการใช้งานของเครื่องจักรนั้น ให้กับทางแผนกจัดซื้อแล้วส่งต่อไปให้กับทางแผนกบัญชีต่อไป เพื่อใช้เป็นเอกสารสำคัญในการบันทึกบัญชีต่อไป วันที่ออกใบยอมรับสภาพการใช้งานของเครื่องจักร เป็นวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ. 2549

9) เมื่อทางแผนกบัญชีได้รับใบยอมรับสภาพการใช้งานของเครื่องจักรแล้วจะทำการกลับรายการบัญชีงานระหว่างทำไปเป็นบัญชีเครื่องจักร แล้วทำการคิดค่าเสื่อมราคาตั้งแต่วันออกใบยอมรับจนถึงวันสิ้นงวดบัญชี

เดบิต	เครื่องจักร	11,448,500.-
เครดิต	งานระหว่างทำ	11,448,500.-

10) เมื่อทางแผนกบัญชีได้รับใบยอมรับสภาพการใช้งานของเครื่องจักรจากแผนกผลิตเรียบร้อยแล้ว จะต้องคำนวณวันที่ในการจ่ายชำระหนี้ให้กับทางเจ้าหนี้ ซึ่งครบกำหนดชำระหนี้ในวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2549 (90 วัน หลังจากวันที่ในใบยอมรับสภาพการใช้งานของเครื่องจักรอัตราแลกเปลี่ยนเท่ากับ 37 บาทต่อดอลลาร์)

เดบิต	เจ้าหนี้ – บริษัท เจแปน	11,448,500.-
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	12,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร (306,000 x 37)	11,322,000.-
	กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	138,500.-

บันทึกบัญชีจากการจ่ายชำระหนี้ค่าเครื่องจักรให้กับเจ้าหนี้-บริษัท เจแปน

เดบิต	เจ้าหนี้ – บริษัทขนส่ง	50,000.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	50,000.-

บันทึกบัญชีจากการจ่ายชำระหนี้ค่าขนส่งให้กับบริษัทขนส่ง ในวันที่ 31 พฤษภาคม พ.ศ.

2549

5. เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โรงงาน

เป็นสินทรัพย์ที่มีความสำคัญในดำเนินธุรกิจ ซึ่งมีการแบ่งออกเป็นการรับรู้รายการ การวัดมูลค่าเริ่มแรก และขั้นตอนในการจัดหาและวิธีการบันทึกบัญชี มีดังนี้

5.1 การรับรู้รายการ

มีการรับรู้สินทรัพย์โดยโอนกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามรายละเอียดที่มีการสั่งซื้อ และมีการออกใบตรวจรับสภาพจากแผนกที่ทำการสั่งซื้อ

5.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก

กรณีซื้อภายในประเทศบันทึกบัญชีตามราคาทุนของสินทรัพย์ ส่วนกรณีซื้อสินทรัพย์จากต่างประเทศบันทึกบัญชีตามราคาทุนบวกค่าขนส่งเข้า

5.3 ขั้นตอนในการจัดหาและวิธีการบันทึกบัญชี

ขั้นตอนการจัดหาเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โรงงานของบริษัท สามารถจัดหามาจาก 2 แหล่ง ได้แก่ แหล่งภายในประเทศ และต่างประเทศ โดยแบ่งเป็นขั้นตอน ดังนี้

1) ขั้นตอนและวิธีบันทึกบัญชีสินทรัพย์ภายในประเทศ

การซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โรงงานจากภายในประเทศ โดยส่วนมากแล้วจะเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ใช้งานทั่วไปไม่เป็นเครื่องมือที่มีความซับซ้อนในการใช้งาน ง่ายและสามารถต่อรองราคาได้

1.1) แผนกผลิตทำการออกใบอนุมัติขอซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โรงงานที่ต้องการใช้งานให้กับทางแผนกจัดซื้อ ซึ่งในใบขออนุมัติซื้อนั้นจะต้องเป็นไปตามระเบียบการขอซื้อตามที่กล่าวไว้ในตอนต้นของบทที่ 4 และจะต้องมีการลงนามจากผู้มีอำนาจในการอนุมัติ จึงจะถือว่าใบอนุมัติขอซื้อมีผลในการสั่งซื้อต่อไป

1.2) เมื่อแผนกจัดซื้อได้ทำการตรวจสอบใบขออนุมัติซื้อเป็นที่ถูกต้องตรงตามระเบียบการขอซื้อแล้ว ทางแผนกจัดซื้อจะทำการติดต่อกับผู้ขายในประเทศ เพื่อทำการต่อรองราคา หาขนาด และคุณภาพของสินค้าให้ได้ตามที่ต้องการใช้งานของแต่ละแผนก กำหนดวันชำระเงิน กำหนดวันในการส่งสินค้า และความรับผิดชอบของสินค้า ฯลฯ เมื่อทางแผนกจัดซื้อจัดหาผู้ขายได้เรียบร้อยแล้ว จะทำการออกใบขอซื้อสินค้าให้กับผู้ขาย โดยใบขอซื้อที่ออกจากแผนกจัดซื้อนั้นจะถือว่าสมบูรณ์เมื่อมีการลงนามของผู้จัดการแผนกจัดซื้อและผู้จัดการทั่วไปอนุมัติเรียบร้อยแล้ว

1.3) เมื่อทางผู้ขายได้รับใบขอซื้อสินค้าที่สมบูรณ์จากทางบริษัทแล้ว จะทำการจัดส่งสินค้าให้กับบริษัท โดยส่วนมากแล้วผู้ขายจะรับผิดชอบค่าขนส่งให้จนถึงด่านศุลกากรก่อนเข้าการนิคมอุตสาหกรรมส่งออก ภาคเหนือ จังหวัดลำพูน ส่วนค่าใช้จ่ายในการออกของ ค่าขนส่งจนถึงบริษัท บริษัทจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมดและถือเป็นต้นทุนส่วนหนึ่งของสินทรัพย์

1.4) เมื่อทางบริษัทได้รับเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์จากผู้ขายในประเทศแล้ว แผนกจัดซื้อจะออกใบรับสินค้าส่งให้แผนกบัญชีทำการบันทึกบัญชีต่อไป

สมมติว่าในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2546 บริษัท ลำพูน ซิงเคนเกิน จำกัด สั่งซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์จำนวน 5 ชิ้น มูลค่าสมมุติชิ้นละ 50,000 บาท จากบริษัท วิ.เจ เทคโนโลยี จำกัด โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินภายใน 30 วัน นับจากวันที่ในใบกำกับภาษี วิธีการบันทึกบัญชีเป็นดังนี้

เดบิต	เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์	250,000.-
	ภาษีซื้อ	17,500.-
เครดิต	เจ้าหนี้-บริษัท วิ.เจ เทคโนโลยี	267,500.-

บันทึกบัญชีเนื่องจากบริษัทได้รับเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ ในวันที่ 1 เมษายน 2546

1.5) เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2546 ครบกำหนดจ่ายชำระเงินค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ให้กับเจ้าหนี้-บริษัท วิ.เจ เทคโนโลยี จำนวน 267,500 บาท

เดบิต	เจ้าหนี้-บริษัท วิ.เจ เทคโนโลยี	267,500.-
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	500.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร	268,000.-

บันทึกบัญชีจ่ายชำระเงินค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ให้กับเจ้าหนี้-วิ.เจ เทคโนโลยี

1.6) เมื่อวันสิ้นงวด 31 ธันวาคม พ.ศ.2546 คัดค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา $(250,000 \times 20\% \times 9/12)$	37,500.-
เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม	37,500.-

บันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์

2) ขั้นตอนและวิธีบันทึกบัญชีสินทรัพย์ต่างประเทศ

การซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โรงงานจากต่างประเทศ โดยส่วนมากแล้วจะเป็นเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ที่ไม่สามารถหาได้จากในประเทศ ส่วนมากจะเป็นเครื่องมือที่มีความทันสมัยต่อเทคโนโลยีในปัจจุบัน ซึ่งจะนำเข้าจากประเทศญี่ปุ่นเป็นส่วนใหญ่

2.1) แผนกผลิตทำการออกใบอนุมัติขอซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์โรงงานที่ต้องการใช้งานให้กับทางแผนกจัดซื้อ ซึ่งในใบขออนุมัติซื้อนั้นจะต้องมีการลงนามจากผู้มีอำนาจในการอนุมัติ จึงจะถือว่าใบอนุมัติขอซื้อมีผลในการสั่งซื้อต่อไป

2.2) เมื่อแผนกจัดซื้อได้ทำการตรวจสอบใบขออนุมัติซื้อเป็นที่ถูกต้องตรงตามระเบียบของการขอซื้อแล้ว ทางแผนกจัดซื้อจะทำการติดต่อกับผู้ขายต่างประเทศ เพื่อทำการต่อรองราคา หาขนาดและคุณภาพของสินค้า ให้ได้ตามที่ต้องการใช้งานของแต่ละแผนก กำหนดวันชำระเงิน กำหนดวันในการส่งสินค้าและความรับผิดชอบของสินค้า ฯ เมื่อทางแผนกจัดซื้อจัดหาผู้ขายได้เรียบร้อยแล้ว จะทำการออกใบขอซื้อสินค้าให้กับผู้ขาย โดยใบขอซื้อที่ออกจากแผนกจัดซื้อนั้น จะถือว่าสมบูรณ์เมื่อมีการลงนามของผู้จัดการแผนกจัดซื้อและผู้จัดการทั่วไปอนุมัติเรียบร้อยแล้ว

2.3) เมื่อทางผู้ขายได้รับใบขอซื้อสินค้าที่สมบูรณ์จากทางบริษัทแล้ว จะทำการจัดส่งสินค้าให้กับบริษัท โดยส่วนมากแล้วผู้ขายจะรับผิดชอบค่าใช้จ่ายต่างๆ ที่เกิดขึ้น จนกระทั่งสินค้าขึ้นเรือหรือขึ้นเครื่องบิน ส่วนค่าใช้จ่ายภายหลังจากนั้นทางบริษัทจะเป็นผู้รับผิดชอบทั้งหมดและถือเป็นต้นทุนของสินทรัพย์ด้วย การขนส่งเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์นั้น จะขนส่งกับทางเครื่องบิน เนื่องจากมีขนาดเล็กและต้องระมัดระวังไม่ให้เกิดความเสียหาย หากใช้เวลาในการขนส่งน้อยเท่าไรความเสี่ยงที่เกิดจากความเสียหายก็จะน้อยตามไปด้วย

2.4) เมื่อทางบริษัทได้รับเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์จากผู้ขายต่างประเทศแล้ว แผนกจัดซื้อจะออกใบรับสินค้าและใบเบิกใช้สินค้าส่งให้แผนกบัญชีทำการบันทึกบัญชีต่อไป

สมมุติว่าในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2545 บริษัท ลำพูน ซิงคเนเกิน จำกัด สั่งซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ จำนวน 5 ชิ้น มูลค่าสมมุติชิ้นละ 50,000 ดอลลาร์ จากบริษัท ทานาโอะ จำกัด โดยมีเงื่อนไขการชำระเงินภายใน 30 วัน นับจากวันที่รับสินค้า การขนส่งโดยเครื่องบินจะทำให้ลูกค้าได้รับสินค้าภายใน 2-3 วัน ซึ่งมีผลต่อการนับวันครบกำหนดชำระเงิน จึงทำให้คลาดเคลื่อน

จากวันที่ในใบกำกับภาษีเพียงไม่กี่วันเท่านั้น (กำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนโดยประมาณในวันที่ในใบส่งสินค้าขึ้นเครื่องบิน เท่ากับ 37.50 บาทต่อดอลลาร์) วิธีการบันทึกบัญชี เป็นดังนี้

เดบิต	เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์	9,375,000.-
เครดิต	เจ้าหนี้-บริษัท ทานาโอะ	9,375,000.-
	(250,000 x 37.50 = 9,375,000)	

บันทึกบัญชีเนื่องจากบริษัท ได้รับเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์ในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2546

2.5) เมื่อวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2546 ครบกำหนดจ่ายชำระเงินค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงานให้กับเจ้าหนี้ – บริษัท ทานาโอะ (กำหนดให้อัตราแลกเปลี่ยนโดยประมาณเท่ากับ 36.50 บาทต่อดอลลาร์)

เดบิต	เจ้าหนี้-บริษัท ทานาโอะ	9,375,000.-
	ค่าธรรมเนียมธนาคาร	6,500.-
เครดิต	เงินฝากธนาคาร (250,000 x 36.50)	9,125,000.-
	กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน	256,500.-

บันทึกบัญชีจ่ายชำระเงินค่าเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงาน

2.6) เมื่อวันสิ้นงวด 31 ธันวาคม พ.ศ.2546 คิดค่าเสื่อมราคาเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงาน

เดบิต	ค่าเสื่อมราคา (9,375,000 x 20% x 9/12)	1,406,250.-
เครดิต	ค่าเสื่อมราคาสะสม	1,406,250.-

บันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาของเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงาน

การซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงานจากภายในประเทศและต่างประเทศ จะแตกต่างกันทางด้านภาษีซื้อและกำไรหรือขาดทุนจากการจ่ายชำระเงินให้เจ้าหนี้ ถ้าหากซื้อเครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงานจากในประเทศ ผู้ซื้อจะต้องเสียภาษีซื้อด้วย และถ้าหากซื้อ

เครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์จากต่างประเทศ ผู้ซื้อจะต้องได้รับความเสี่ยงจากอัตราแลกเปลี่ยน ด้วย เนื่องจากต้องจ่ายชำระเงินให้กับเจ้าหนี้เป็นเงินตราต่างประเทศ

6. เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน

เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน เช่น โต๊ะทำงาน เก้าอี้ ตู้เก็บของ ชั้นใส่เอกสาร ฯลฯ โดยส่วนมากจะทำการซื้อจากผู้ขายในประเทศ หากมูลค่าไม่เกินหน่วยละ 10,000 บาท บริษัทจะไม่นับถือเป็นสินทรัพย์ตามข้อกำหนดของบริษัท โดยแบ่งออกเป็น การรับรู้รายการ การวัดมูลค่า เริ่มแรก และขั้นตอนการจัดหาและการบันทึกบัญชี ดังนี้

6.1 การรับรู้รายการ

มีการรับรู้สินทรัพย์โดยโอนกรรมสิทธิ์ถูกต้องตามรายละเอียดที่มีการสั่งซื้อ และมีการออกใบตรวจรับสภาพจากแผนกที่ทำการสั่งซื้อ

6.2 การวัดมูลค่าเริ่มแรก

กรณีซื้อภายในประเทศบันทึกบัญชีตามราคาราคาทุนของสินทรัพย์

6.3 ขั้นตอนในการจัดหาและวิธีการบันทึกบัญชี

1) แผนกที่ต้องการเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานทำการออกใบอนุมัติขอซื้อให้กับทางแผนกจัดซื้อ ซึ่งในใบขออนุมัติซื้อนั้นจะต้องเป็นไปตามระเบียบการขอซื้อตามที่กล่าวไว้ในตอนต้นของบทที่ 4 และจะต้องมีการลงนามจากผู้มีอำนาจในการอนุมัติ จึงจะถือว่าใบอนุมัติขอซื้อ มีผลในการสั่งซื้อต่อไป

2) เมื่อแผนกจัดซื้อได้ทำการตรวจสอบใบขออนุมัติซื้อเป็นที่ถูกต้องตรงตามระเบียบการขอซื้อแล้ว ทางแผนกจัดซื้อจะทำการติดต่อกับผู้ขาย เพื่อทำการต่อรองราคา หาขนาดสินค้า ให้ได้ตามที่ต้องการใช้งานของแต่ละแผนก กำหนดวันชำระเงิน กำหนดวันในการส่งสินค้าและความรับผิดชอบของสินค้า ฯลฯ เมื่อทางแผนกจัดซื้อจัดหาผู้ขายได้เรียบร้อยแล้ว จะทำการออกใบขอซื้อสินค้าให้กับผู้ขาย โดยใบขอซื้อที่ออกจากแผนกจัดซื้อนั้น จะถือว่าสมบูรณ์เมื่อมีการลงนามของผู้จัดการแผนก จัดซื้อและผู้จัดการแผนกทั่วไปอนุมัติเรียบร้อยแล้ว

3) เมื่อทางผู้ขายได้รับใบขอซื้อสินค้าที่สมบูรณ์จากทางบริษัทแล้ว จะทำการจัดส่งสินค้าให้กับบริษัท

4) เมื่อทางบริษัทได้รับเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานที่ส่งมาจากผู้ขายแล้ว ทางแผนกจัดซื้อจะออกใบรับสินค้าพร้อมกับใบเบิกใช้สินค้าส่งให้แผนกบัญชีเพื่อใช้เป็นเอกสารสำคัญในการบันทึกบัญชีต่อไป

4.1) กรณีเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานราคาเกิน 10,000 บาท

หากเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานที่มีมูลค่าต่อหน่วยสูงกว่า 10,000 บาท จะมีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

1) สมมติว่าในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2546 บริษัท ลำพูน ซิงเดเนเกิน จำกัด ได้สั่งซื้อเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน จำนวน 2 เครื่อง มูลค่าสมมติเครื่องละ 12,000 บาท จากบริษัท ลำพูนการไฟฟ้า จำกัด มีกำหนดชำระเงิน 30 วัน หลังจากวันที่ทางบริษัทได้รับสินค้าวิธีการบันทึกบัญชีเป็นดังนี้

เดบิต เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สนง. 24,000.-

 ภาษีซื้อ 1,680.-

เครดิต เจ้าหนี้-บริษัท ลำพูนการไฟฟ้า 25,680.-

บันทึกบัญชีเนื่องจากบริษัทได้รับเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน

2) เมื่อถึงกำหนดชำระเงินให้กับบริษัท ลำพูนการไฟฟ้า จำกัด ค่าเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน ในวันที่ 1 พฤษภาคม พ.ศ.2546

เดบิต เจ้าหนี้-บริษัท ลำพูนการไฟฟ้า 25,680.-

 เครดิต เงินฝากธนาคาร 25,680.-

บันทึกบัญชีจ่ายชำระเงินค่าเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานเมื่อครบกำหนด

3) ทางบริษัทคำนวณค่าเสื่อมราคาเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานเมื่อถึงวันสิ้นงวดในวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ.2546

เดบิต ค่าเสื่อมราคา $(24,000 \times 20\% \times 9/12)$ 3,600.-

 เครดิต ค่าเสื่อมราคาสะสม 3,600.-

บันทึกบัญชีค่าเสื่อมราคาของเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน

4.2) กรณีเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานราคาต่ำ 10,000 บาท

หากเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานที่มีมูลค่าต่อหน่วยต่ำกว่า 10,000 บาท
จะมีวิธีการบันทึกบัญชีดังนี้

1) เมื่อได้รับเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานที่มีมูลค่าต่อหน่วยต่ำกว่า
10,000 บาท มาในวันที่ 1 เมษายน พ.ศ.2546 จำนวน 3 เครื่อง มูลค่าสมมติเครื่องละ 8,000 บาท

เดบิต	วัสดุสำนักงาน	24,000.-
	ภาษีซื้อ	1,680.-
เครดิต	เจ้าหนี้-บริษัท ลำพูนการไฟฟ้า	25,680.-

บันทึกบัญชีเนื่องจากบริษัทได้รับเครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานที่มี มูลค่าต่อหน่วย
ต่ำกว่า 10,000 บาท

2) เมื่อทางแผนกจัดซื้อส่งใบเบิกมาให้กับแผนกบัญชีเพื่อบันทึกบัญชี ในวันที่ 1
เมษายน พ.ศ.2546

เดบิต	วัสดุสำนักงานใช้ไป	24,000.-
เครดิต	วัสดุสำนักงาน	24,000.-

บันทึกบัญชีเบิกใช้เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงานในบัญชีวัสดุสำนักงานใช้ไป

การคิดค่าเสื่อมราคา

1. นโยบายในการคิดค่าเสื่อมราคา

การคิดค่าเสื่อมราคา จากที่กล่าวมาถึงวิธีการคิดค่าเสื่อมราคาทางบริษัท ลำพูน ซิงเดนเกิน
จำกัด ได้กำหนดให้ใช้วิธีการคิดค่าเสื่อมราคาแบบเส้นตรง (Straight Line Method) เนื่องจากบริษัท
มีสินทรัพย์ในปริมาณมาก เพื่อให้ง่ายต่อการคำนวณค่าเสื่อมราคาและการใช้งาน ค่าเสื่อมราคาที่เกิด
จากวิธีเส้นตรงนี้ก็จะให้ค่าเสื่อมราคาที่เป็นจำนวนเท่าๆ กันทุกปี ทำให้ง่ายต่อการวางแผนด้าน
งบประมาณ ด้านผลการดำเนินงานในอนาคตได้ โดยอ้างตามรายงานผู้สอบบัญชีรับอนุญาต ใน
หมายเหตุประกอบงบการเงินในส่วนนโยบายการบัญชีเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ดังนี้

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงในราคาทุน

ค่าเสื่อมราคา กำหนดโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งาน โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

	ปี
อาคาร	20
เครื่องจักร	5
อุปกรณ์สำนักงาน	3-5
ยานพาหนะ	5

โดยปกติแล้ว เมื่อบริษัทได้สินทรัพย์มาแล้วจะยังไม่ทำการคิดค่าเสื่อมราคาในทันที จะต้องทำการตรวจสอบสภาพการใช้งานของอุปกรณ์หรือทำการติดตั้งอุปกรณ์ให้เสร็จก่อนที่จะใช้งานได้ หรือทำการประกอบชิ้นส่วนแล้วทำการทดสอบการใช้งานโดยวิศวกรของแต่ละแผนก ถ้าหากสินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้ แต่ละแผนกที่สั่งซื้อเพื่อใช้งานจะออกไปรับรองสภาพของสินทรัพย์ให้กับแผนกบัญชีทราบ เพื่อจะได้ทำการคำนวณค่าเสื่อมราคาต่อไป แต่ถ้าหากสินทรัพย์ไม่อยู่ในสภาพที่พร้อมใช้งานหรือไม่ตรงตามขนาดที่สั่งซื้อ หรือทดสอบแล้วไม่สามารถใช้งานได้ ทางบริษัทจะทำการส่งกลับคืนให้กับผู้ขาย โดยที่ยังไม่ได้คำนวณค่าเสื่อมราคาตั้งแต่วันได้สินทรัพย์

เมื่อสินทรัพย์อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานแล้ว ทางบริษัทจะทำการคิดค่าเสื่อมราคาให้กับสินทรัพย์ทันที ซึ่งในการคิดค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์นั้น จะใช้วิธีอัตราเส้นตรง เพื่อความสะดวกและรวดเร็วในการทำงานของแผนกบัญชี จะทำการคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องจักร อาคารและอุปกรณ์ โดยคำนวณนับจากวันที่ที่สินทรัพย์ได้ไปรับรองสภาพการใช้งานสินทรัพย์ที่สมบูรณ์แล้ว ดังนั้นทางบริษัทจะต้องกำหนดอายุการใช้งานของสินทรัพย์แต่ละประเภท เพื่อใช้ในการคิดค่าเสื่อมราคาต่อไปสามารถแสดงได้ ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงถึงอัตราการคิดค่าเสื่อมราคาตามวิธีเส้นตรง

ประเภทของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์	อายุการใช้งาน (ปี)
ที่ดินและส่วนปรับปรุงที่ดิน	ไม่คิดค่าเสื่อมราคา
อาคารและส่วนต่อเติมอาคาร	20
อาคารระหว่างก่อสร้าง	ไม่คิดค่าเสื่อมราคา
เครื่องจักร	5
เครื่องจักรระหว่างติดตั้ง	ไม่คิดค่าเสื่อมราคา
เครื่องจักรระหว่างทาง	ไม่คิดค่าเสื่อมราคา
เครื่องใช้สำนักงาน	3-5
ยานพาหนะ	5

อายุการใช้งานที่ใช้ในการคำนวณค่าเสื่อมราคานี้ ทางบริษัทได้พิจารณาตามความเหมาะสมเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยพิจารณาจากลักษณะการดำเนินงานของบริษัท ประเภทของธุรกิจ ยกตัวอย่างเช่น อุปกรณ์ เครื่องจักร เครื่องมือ เครื่องใช้ และอุปกรณ์โรงงาน เครื่องตกแต่งและเครื่องใช้สำนักงาน รวมไปถึงคอมพิวเตอร์ อายุการใช้งานที่แท้จริงของสินทรัพย์บางประเภทนั้นสามารถใช้งานได้อย่างน้อยเป็นเวลา 5 ปีขึ้นไป แต่ในการคำนวณค่าเสื่อมราคาอายุการใช้งานกำหนดเพียง 3 ปี เนื่องจากบริษัทเป็นธุรกิจประเภทอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ขึ้นอยู่กับ การวิวัฒนาการที่ทันสมัย ไม่มีผู้ใดทราบว่าเครื่องจักร อุปกรณ์ที่ใช้งานอยู่นั้นจะล้าสมัยเมื่อใด จึงเป็นเหตุให้การคิดค่าเสื่อมราคาของเครื่องจักร อุปกรณ์ ของบริษัทใช้ระยะเวลาคำนวณที่น้อยกว่าอายุการใช้งานจริง

เนื่องจากปริมาณสินทรัพย์ของบริษัทมีเป็นจำนวนมาก การคิดค่าเสื่อมราคาด้วยมือหรือโปรแกรมคอมพิวเตอร์พื้นฐานทั่วไปจึงไม่สามารถทำให้ทันตามความต้องการ ทางบริษัท จึงนำโปรแกรม Power Builder มาใช้งาน ซึ่งการใช้งานนั้นไม่เป็นการยุ่งยาก เพียงแต่ป้อนฐานข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ที่ทางบริษัทเห็นว่าเป็นข้อมูลที่สำคัญต่างๆ ลงไปในโปรแกรม จากนั้นออกคำสั่งให้ทำการคำนวณค่าเสื่อมราคาได้ทันที และสามารถออกคำสั่งให้คำนวณค่าเสื่อมราคาแยกตามแผนกได้หรือให้คำนวณค่าเสื่อมราคารวมเป็นประเภทของสินทรัพย์แต่ละประเภทได้อีกด้วย การคำนวณค่าเสื่อมราคาสามารถกำหนดให้คำนวณเป็นวัน โดยระบุวันที่เริ่มต้นและระบุวันที่สิ้นสุดใน

การคิดได้ตามต้องการ และสามารถแสดงมูลค่าสุทธิของสินทรัพย์แต่ละประเภทตามวันที่ต้องการทราบได้อีกด้วย

2. วิธีการปันส่วนค่าเสื่อมราคา

เมื่อกระทำตามวิธีดังกล่าว จะทำให้บริษัทได้ค่าเสื่อมราคาของแต่ละชนิดของสินทรัพย์ และแต่ละแผนก ทางแผนกบัญชีก็จะนำค่าเสื่อมราคาไปจัดท่างบการเงินประจำงวดต่อไป ซึ่งในการปันส่วนค่าเสื่อมราคานั้น หากบริษัททราบว่าเครื่องจักรหรืออุปกรณ์ใดใช้อยู่ในแผนกใด แผนกนั้นจะเป็นผู้รับค่าเสื่อมราคาตามการใช้เครื่องจักรหรืออุปกรณ์นั้น แต่ถ้าหากสินทรัพย์ที่ไม่สามารถระบุว่าจะใช้อยู่ในแผนกใดได้นั้น การปันส่วนค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์นั้นทางบริษัทได้กำหนดให้ปันส่วนตามพื้นที่ใช้สอยของแต่ละแผนกการผลิต สำหรับพื้นที่ในส่วนที่ไม่ได้เป็นของแผนกผลิต แผนกใดนั้น ให้ปันส่วนเท่าๆ กันให้กับแผนกสนับสนุนการผลิต หากแผนกสนับสนุนการผลิตได้ใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์นั้นในบางส่วนด้วย ซึ่งสามารถแสดงถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการปันส่วนค่าใช้จ่ายที่เกิดจากสินทรัพย์ออกเป็น 2 กรณี ได้แก่

1) ในกรณีที่ไม่สามารถระบุแผนกได้ ต้องใช้ขนาดของพื้นที่การใช้สอยเป็นตัวปันส่วนค่าใช้จ่าย ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 แสดงถึงตัวอย่างขนาดของพื้นที่การใช้สอยโรงงาน

รายการ/โรงงาน สำนักงาน	ขนาดพื้นที่			หมายเหตุ ตารางเมตร	รายการ/โรงงาน สำนักงาน	พื้นที่ ตารางเมตร
	ไร่	งาน	ตารางวา			
ที่ดินทั้งหมด	34	3	91.6	60,000	อาคารสำนักงาน	900
ที่ดินที่ใช้	29	0	86.6	50,000	อาคารโรงงาน	16000
ที่ดินว่าง	5	3	5	10,000	คลังสินค้า	500
					ป้อมยาม	100
					โรงจอดรถ	3,000
					โรงอาหาร	1,000
					ทางเดินคอนกรีต	22,000
					เตาเผา	100
					สนามหญ้า	4,000
รวม	34	3	91.6	60,000	รวม	47,600

2) ในกรณีที่สามารถระบุแผนกได้ ต้องใช้ขนาดของพื้นที่ของแผนกผลิตและแผนกสนับสนุนเป็นตัวปันส่วนค่าใช้จ่าย ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 แสดงถึงขนาดของพื้นที่ที่สามารถระบุแผนกได้ของแผนกผลิตและแผนกสนับสนุนภายในโรงงาน

แผนก	พื้นที่ (ตารางเมตร) โดยประมาณ
SEMICONDUCTOR	4,000.00
POWER SWICHING SUPPLY	3,000.00
PHOTO CONDUCTOR DRUM	3,000.50
SUPPORT SECTIONS	50,000.00
รวม	60,000.00

การจำหน่าย

โลกของธุรกิจยุคโลกาภิวัตน์ บริษัทต้องมีการปรับตัวเพื่อพร้อมรับภาวะการแข่งขันที่รุนแรง อาทิ ปัญหาต้นทุนการผลิตที่มีแนวโน้มสูงขึ้น ปัญหาสิ่งแวดล้อม ซึ่งก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่ทำให้บริษัท ลำพูนซิงเคเนเก้น จำกัด ได้มีการตกลงซื้อขายกิจการบางส่วนของโรงงานที่ 4 (Photo Conductor Drum) โดยได้ว่าจ้างบริษัทประเมินอิสระเพื่อทำการประเมินครั้งนี้ โดยมีการทำสัญญาซื้อขายระหว่างกันชื่อว่า “Partial Business Transfer Agreement” โดยมีข้อตกลงดังนี้

1. ลักษณะและค่านิยมของสินทรัพย์

โดยที่สัญญาได้มีการระบุค่านิยมค่าจำกัดความสินทรัพย์ที่จะทำการโอน ได้แก่ พนักงาน สัญญาผูกพัน อาคาร และหนี้สิน เป็นต้น

2. รายการซื้อขายระหว่างกัน (Purchase and Sale Transaction)

รายการสินทรัพย์มีการซื้อขาย ได้แก่ อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน สินค้าคงเหลือ ลูกหนี้การค้า เจ้าหนี้การค้า สัญญาต่างๆ ซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ หุ้นสามัญในส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าความนิยม หนังสือ และคู่มือการทำงาน นอกจากนี้ยังมีสัญญาที่นอกเหนือจากการซื้อขาย ได้แก่ สัญญาขายสินค้า สัญญาประกันอัคคีภัย สัญญาประกันภัยค่าขนส่ง สัญญาการตรวจสอบบัญชี สัญญากองทุนทดแทน เป็นต้น

3. ราคาและขั้นตอนการจ่ายเงิน (Price and Payment Method)

ราคาและขั้นตอนการจ่ายเงินที่ใช้ในการ โอนกิจการระหว่างกันในครั้งนี้ในส่วนสินทรัพย์มีมูลค่าตามบัญชี ได้แก่ อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน จะใช้ราคาตามบัญชี (Book value) ณ วันที่ตกลงทำสัญญาระหว่างกัน

ราคาซื้อ (Purchase price)

พิจารณาจากรายการธุรกิจที่เกิดขึ้นจริงในโรงงานที่ 4 โดยที่ทำการซื้อขายโดยใช้ราคาตามบัญชี (Book value) หรือราคาตลาดที่ทำการประเมินอิสระ

ขั้นตอนการจ่ายเงิน (Method of payment)

ทำการจ่ายเงินโอนระบุให้มีการโอนเงินเข้าธนาคารตามที่ผู้ขายกำหนดไว้ เช่น ระบุชื่อธนาคาร ประเภทบัญชี และเลขที่บัญชี เป็นต้น

4. การโอนค่านุญาตและหลักฐานการรับรอง (Transfer of licenses and certificates)

เป็นหนังสือสัญญาอนุญาตระหว่างบริษัทเดิมกับหน่วยงานราชการหรือส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานต่อบริษัทใหม่ ได้แก่

- สัญญาการใช้ประโยชน์ในที่ดิน (IEAT Land Utility) กับทางนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
- สัญญาผู้ใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่ (Electricity Supply) กับทางการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดลำพูน
- สัญญาการใช้ประโยชน์ในน้ำ (IEAT Water Utility) กับทางนิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ จังหวัดลำพูน
- สัญญานำเข้า – ส่งออก (สมาร์ทการ์ด) (Import&Export, Smart Card) กับทางกรมศุลกากร
- หนังสือรับรอง ไอเอสโอ 14001 (ISO 14001 Certificate) กับทาง SGS
- หนังสือรับรอง ไอเอสโอ 9001 (ISO 9001 Certificate) กับทาง URS
- สัญญาซอฟต์แวร์ (Software License) กับทาง Microsoft

5. การโอนย้ายในส่วนกำลังคน (Transfer of employment)

มีการโอนย้ายพนักงานในส่วนของบริษัทเดิมที่ 4 ณ วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2549 ซึ่งการย้ายจำนวนคนสิทธิ์เกี่ยวกับอายุงาน กองทุนประกันสังคม กองทุนทดแทน ยังเหมือนเดิมทุกอย่างติดตามพนักงานเริ่มงานกับบริษัท ลำพูน ซิงเด็นเกิน จำกัด

6. การใช้ร่วมกัน (Seller's facilities share)

การโอนกิจการระหว่างกันเป็นเพียงบางส่วนเท่านั้น ได้แก่ อาคาร เครื่องจักร อุปกรณ์สำนักงาน อุปกรณ์โรงงาน สินค้าคงเหลือ เป็นต้น ซึ่งไม่นับรวมถึงสาธารณูปโภคพื้นฐานซึ่งไม่รวมในการซื้อขายครั้งนี้ ได้แก่

- โรงอาหาร (Canteen)
- ห้องพยาบาล (Nurse room)
- ห้องสมุด (Library)
- โรงจอดรถ (Parking Car)
- ทางเดินรถ (Inner road)
- ที่จัดเก็บขยะสิ่งปฏิกูล (Wasted material store)

- ห้องเก็บวัสดุคิบ (Material store)
- สนามฟุตบอล (Football court)
- ห้องเก็บเอกสาร (Document store)

7. การรับประกันจากตัวแทนผู้ขาย (Representation and warranties of the seller)

- ความมีอยู่จริงและความครบถ้วน (Existence and good standing)
- ความยินยอมเห็นพ้องกัน และไม่ละเมิดสิทธิ (Consents, approvals and no violations)
- กรรมสิทธิ์ในทรัพย์สิน (Title to properties)
- สัญญาซื้อวัสดุคิบ (Material contracts)
- การฟ้องร้อง (Litigation)
- การบำรุงรักษาสินทรัพย์ก่อนการโอน (Maintenance of the PC business before the transferring date)
- เรื่องทั่วไป (Information)

8. การตกลงจากตัวแทนผู้ซื้อ (Covenants and representation of the buyer)

- การร่วมมือกันของผู้ซื้อ (Cooperation by the buyer)
- การพิจารณาเกี่ยวกับสินทรัพย์และหนี้สิน (Review of the assets and liability)
- การแจ้งเกี่ยวกับการกำหนดหน้าที่ (Notice of assignment)

1. ขั้นตอนการประเมินมูลค่าสินทรัพย์

แบ่งออกเป็น 3 ขั้นตอนใหญ่ ๆ ได้แก่

1.1 วัตถุประสงค์และที่ตั้งเครื่องจักร

บริษัทฯ ได้ทำสัญญาว่าจ้างกับบริษัทประเมินทรัพย์สินอิสระ ให้เข้ามาทำการประเมินมูลค่าทรัพย์สินในบริษัท โดยมีกำหนดการประเมินเฉพาะเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตประเมินตามลักษณะการใช้งานของเครื่องจักร รวมไปถึงห้องที่ใช้เก็บเครื่องจักร

1.2 รายละเอียดเกี่ยวกับเครื่องจักรและอุปกรณ์

ลักษณะทั่วไปของเครื่องจักร สมมุติเครื่องจักรที่ประเมินใช้ในงานอุตสาหกรรมประเภท ผลิตแผง Photoconductor จำนวน 100 รายการ จำนวนเครื่องจักรที่สำรวจได้ 100 รายการ และทำการประเมิน 100 รายการ เครื่องจักรที่ทำการสำรวจเป็นเครื่องจักรผลิตแผง Photoconductor จำนวน 100 รายการ ประกอบด้วยเครื่องทำความสะอาดผิว เครื่องผสมสารเคลือบผิว เครื่องชุบ

เคลือบผิว เครื่องประกอบเฟืองเกียร์ เครื่องพิมพ์ลาย ระบบควบคุมอากาศห้อง Clean room เครื่องตรวจเช็คต่าง ๆ และเครื่องมืออุปกรณ์ที่ใช้ในสำนักงานต่างๆ เครื่องจักรเป็นแบบการผลิตที่มีมาตรฐานและความละเอียดสูง ทั้งต้องมีการควบคุมสภาพแวดล้อมและอากาศอย่างเข้มงวด

1.3 การประเมินมูลค่าเครื่องจักร

1) หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าเครื่องจักร

ผู้ประเมินได้พิจารณาใช้หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าทรัพย์สินตาม มาตรฐานวิชาชีพของสมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย โดยการประเมินมูลค่าทรัพย์สินนี้ตามวัตถุประสงค์ที่อ้างถึงในครั้งนี้ ได้พิจารณาใช้หลักเกณฑ์การประเมิน เพื่อกำหนดมูลค่าตลาด”เพื่อประมาณการมูลค่าของทรัพย์สินในสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบันภายใต้เงื่อนไขและข้อจำกัด ที่แสดงไว้ในรายงานฉบับนี้โดย มูลค่าตลาด หมายถึง “มูลค่าเป็นตัวเงินซึ่งประมาณว่าเป็นราคาของทรัพย์สินที่สามารถใช้ตกลงซื้อขายกันได้ระหว่างผู้เต็มใจขายกับผู้เต็มใจซื้อ ณ วันที่ประเมินมูลค่าภายใต้เงื่อนไขการซื้อขายตามปกติที่ผู้ซื้อและผู้ขายไม่มีผลประโยชน์เกี่ยวเนื่องกัน โดยได้มีการเสนอขายทรัพย์สินในระยะเวลาพอสมควร และโดยที่ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงซื้อขายด้วยความรอบรู้ อย่างรอบคอบและปราศจากภาวะกดดัน ทั้งนี้ให้ถือได้ว่าสามารถโอนสิทธิครอบครองตามกฎหมายโดยสมบูรณ์ในทรัพย์สินได้” มูลค่าตลาดโดยทั่วไปจะไม่คำนึงต้นทุนหรือค่าใช้จ่ายในการซื้อหรือค่าธรรมเนียมหรือ ภาษีใด ๆ

ผู้ประเมินได้พิจารณาใช้หลักเกณฑ์การประเมินมูลค่าทรัพย์สินตาม มาตรฐานวิชาชีพของสมาคมผู้ประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย โดยการประเมินมูลค่าทรัพย์สินนี้ตามวัตถุประสงค์ที่อ้างถึงในครั้งนี้ ได้พิจารณาใช้หลักเกณฑ์การประเมิน ที่มีใช้การกำหนดมูลค่าตลาด”เพื่อประมาณการมูลค่าของทรัพย์สินนี้ กล่าวคือ เป็นการไ้ราคาทดแทน เนื่องจากเป็นวิธีการที่เหมาะสมสำหรับทรัพย์สินที่เป็นเครื่องจักรเพราะมูลค่าที่ได้เกิดจากมูลค่าเครื่องจักรทดแทน หักค่าลดหย่อนจากใช้งานแลสภาพทั่วไปของเครื่องจักร แล้วเปรียบเทียบกับเครื่องจักรใช้งานที่มีอยู่ในท้องตลาดโดยมีสมมติฐานพิเศษ กล่าวคือ เครื่องจักรยังคงทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีการดูแลรักษาตามกำหนดเวลาที่เหมาะสม ภายใต้เงื่อนไข และข้อจำกัด ที่แสดงไว้ในรายงานฉบับนี้

สูตรการประเมินราคาเครื่องจักร

$$A = RC - FO - PD - EO - S$$

A Appraisal Value (ราคาประเมินเครื่องจักรในปัจจุบัน)
 =
 R Replacement Cost (ราคาทดแทนเครื่องจักรที่ใช้งาน
 C = เหมือนกัน)
 F Functional Obsolescence (ค่าลดหย่อนจากการล้าสมัย)
 O =
 P Physical Deterioration (การด้อยค่าจากการใช้งาน)
 D =
 E Economic Obsolescence (การด้อยค่าจากปัจจัยภายนอก)
 O =
 S Salvage Value (มูลค่าซากเครื่องจักร) = 0
 V =

หมายเหตุ หากไม่สามารถประเมินมูลค่าเครื่องจักรได้ตามสูตรการประเมินข้างต้น จะทำการประเมินจากสภาพความเป็นจริงตามประสบการณ์ของผู้ประเมินและสภาพตลาดในปัจจุบัน

2) เงื่อนไขและข้อจำกัดในการประเมินมูลค่าเครื่องจักร

ในการประเมินมูลค่าทรัพย์สินนี้ เงื่อนไขและข้อจำกัด ดังนี้

1. ผู้ประเมินสงวนสิทธิ์ที่จะเชื่อว่าเอกสารและแหล่งที่มาของมูลค่าเครื่องจักรทดแทนเป็นสิ่งที่เชื่อถือได้
2. มูลค่าทรัพย์สินตามสูตรการคำนวณจนหมดอายุที่กำหนดจะมีค่าเป็นศูนย์
3. หากอายุการใช้งานมากจนทำให้การคำนวณตามสูตรหักค่าลดหย่อนมีค่าต่ำมาก ผู้ประเมินจะประเมินมูลค่าตามความคิดเห็นของผู้ประเมิน โดยเปรียบเทียบกับมูลค่าที่ควรจะเป็นในท้องตลาด
4. การตรวจเช็คเครื่องจักรเป็นการสำรวจการทำงานในสายการผลิต โดยไม่ใช่เครื่องมือตรวจสอบใด ๆ ทั้งสิ้น
5. ผู้ประเมินไม่คำนึงถึงการหย่อนการใช้ประโยชน์ของเครื่องจักรการรอนสิทธิ์

3) สมมติฐานเพิ่มเติม / พิเศษ ในการประเมินมูลค่าเครื่องจักร

ในการประเมินครั้งนี้ ผู้ประเมินไม่มีสมมติฐานเพิ่มเติมอื่น ๆ หรือรับคำสั่งเงื่อนไขพิเศษอื่น ๆ เกี่ยวกับการประเมินจากผู้ว่าจ้างแต่อย่างใด

4) วิธีการประเมินมูลค่าที่เลือกใช้

ในการเลือกใช้วิธีการประเมินมูลค่าทรัพย์สินนี้ ผู้ประเมินได้ตรวจสอบและพิจารณาปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทรัพย์สินที่ประเมินมูลค่า เช่น ลักษณะสิทธิตามกฎหมาย ลักษณะเฉพาะของทรัพย์สิน ความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ หรือนำไปพัฒนาใช้ประโยชน์ สภาพการตลาดทั่วไป พร้อมเงื่อนไขข้อจำกัดต่าง ๆ และสมมติฐานเพิ่มเติม / พิเศษ หรือเงื่อนไขพิเศษเฉพาะการประเมิน เพื่อเลือกใช้วิธีการประเมินมูลค่าที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้รับการว่าจ้าง อันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะนำไปสู่การให้ความเห็นอย่างเป็นระบบ และสรุปมูลค่าทรัพย์สินในขั้นสุดท้ายของการประเมินเพื่อกำหนดมูลค่าตลาด

5) สรุปมูลค่าเครื่องจักร

ผู้ประเมินได้พิจารณารายละเอียดต่างๆ ของทรัพย์สิน ภายใต้หลักเกณฑ์ ข้อจำกัด และสมมติฐานข้างต้นตามที่ได้ระบุไว้ในรายงานฉบับนี้ หากไม่มีข้อจำกัดพิเศษอื่นใดซึ่งผู้ประเมินค่าทรัพย์สินไม่อาจทราบได้แล้ว ผู้ประเมินมีความเห็นต่อมูลค่าของทรัพย์สินที่ประเมิน

2 วิธีการบันทึกบัญชีเกี่ยวกับการขายโอนกิจการ

แสดงตัวอย่างการบันทึกบัญชีเป็นการนำข้อมูลตัวเลขสมมุติมาใช้ เพื่อช่วยให้เกิดความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

การบันทึกบัญชีการขายโอนสินทรัพย์

1) เดบิต	ธนาคาร	10,000,000.-
	ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องจักร	2,000,000.-
เครดิต	เครื่องจักร	7,000,000.-
	กำไรจากการขายโอนกิจการ	5,000,000.- *
	(ประเมินราคาสูงกว่า Book Value ประมาณ 30 – 40 %)	

บันทึกการขายเครื่องจักร

เดบิต	ธนาคาร	5,000,000.-
	ค่าเสื่อมราคาสะสม-เครื่องมือ	1,000,000.-
เครดิต	เครื่องมือเครื่องใช้	4,000,000.-
	กำไรจากการขายโอนกิจการ	2,000,000.- *

(ประเมินราคาสูงกว่าBook Value ประมาณ 30 – 40 %)

บันทึกการขายเครื่องมือเครื่องใช้

การบันทึกบัญชีการรับค่าเช่าที่ดิน

2) เบบิต	ธนาคาร	300,000.-
เครดิต	รายได้จากค่าเช่าที่ดิน	300,000.-

(ไม่มีรายการขายที่ดิน เพราะบริษัทให้เช่าที่ดิน)

การจัดทำรายงาน งบการเงินและการเปิดเผยข้อมูล

1. การจัดทำรายงาน

รายงานส่วนมากที่บริษัทจัดทำนั้น จะเป็นรายงานที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลรายตัวของสินทรัพย์ เพื่อให้เกิดความสะดวกรในการควบคุมสินทรัพย์ของบริษัทและสะดวกในการคำนวณทางด้านบัญชี ด้วย ซึ่งทางบริษัทสามารถแบ่งชนิดของรายงานได้ดังนี้

1.1 รายงานทะเบียนคุมสินทรัพย์แบบรายตัวที่ได้มาโดยการซื้อและที่เข้ามาใช้ดำเนินงาน

เมื่อบริษัทได้รับสินทรัพย์จากผู้ขายหรือได้รับสินทรัพย์จากผู้ให้เช่าแล้ว และทางแผนกบัญชีจะได้รับใบรับสินค้าจากทางแผนกจัดซื้อและแผนกคลังสินค้าประกอบกับได้ทำการตรวจสอบว่าได้รับสินค้าเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ทางแผนกบัญชีจะต้องจัดการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับตัวสินทรัพย์แต่ละตัวเข้าไปในรายงานทะเบียนคุมสินทรัพย์รายตัว โดยในการเก็บข้อมูลนั้นจะเก็บจากเกณฑ์วันที่รับสินทรัพย์เป็นหลัก และจะทำการกำหนดเลขที่สินทรัพย์ที่ละตัวตามที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้นเพื่อเป็นรหัสประจำตัวสินทรัพย์ และจะใช้รหัสที่กำหนดให้นี้เป็นเลขอ้างอิงที่สำคัญในการคิดค่าเสื่อมราคา การวาดแผนภาพที่ตั้งของสินทรัพย์ การเคลื่อนย้ายสินทรัพย์ และการจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีด้วย การจัดทำรายงานทะเบียนคุมสินทรัพย์รายตัวทางบริษัทจะจัดทำเป็นรายเดือนและรายปี ดังภาคผนวกที่ 1 และ 2

1.2 รายงานรายละเอียดสินทรัพย์ที่ตัดจำหน่ายออกจากบัญชี

เนื่องจากสินทรัพย์ที่จะจำหน่ายออกจากบัญชีของบริษัทนั้น จะมีสาเหตุอยู่ 2 หลักใหญ่ๆด้วยกัน คือ บริษัทขายสินทรัพย์นั้นให้กับผู้อื่น และสินทรัพย์อยู่ในสภาพที่ไม่สามารถให้ประโยชน์เชิงเศรษฐกิจในอนาคตกับบริษัทได้ ซึ่งในการจัดทำรายงานของแผนกบัญชีนั้นจะต้องทำการเก็บรายละเอียดของสินทรัพย์ที่ขายเพื่อตัดจากบัญชีและไม่คำนวณค่าเสื่อมราคา พร้อมกับเก็บเป็น

ข้อมูลเกี่ยวกับการขาย ราคาขาย หรือเพื่อใช้ชี้แจงกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมสรรพากร เป็นต้น ส่วนการที่สินทรัพย์ไม่อยู่ในสภาพให้ประโยชน์ได้นั้นจะทำการทำลายและเก็บรายละเอียดเพื่อตัดจากบัญชีและไม่คำนวณค่าเสื่อมราคาหลังจากวันที่ทำลาย พร้อมกับเก็บข้อมูลเพื่อชี้แจงกับผู้ที่เกี่ยวข้องในการทำงายสินทรัพย์ ยกตัวอย่างเช่น ผู้สอบบัญชีรับอนุญาต กรมศุลกากร และหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ซึ่งสามารถแสดงได้ในภาคผนวกที่ 3 และ 4

1.3 รายงานรายละเอียดใบยอมรับสภาพการใช้งานของสินทรัพย์

เมื่อบริษัทได้สินทรัพย์มาในตอนต้นนั้น ยังไม่สามารถระบุได้ว่าสินทรัพย์นั้นสามารถใช้งานได้ทันทีที่รับมา ทางบริษัทจะต้องทำการตรวจสอบสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ว่าตรงตามที่ต้องการหรือไม่ และเมื่อทางบริษัทเห็นว่าสินทรัพย์อยู่ในสภาพสามารถใช้งานได้ ก็จะทำการออกใบรับรองสภาพการใช้งานของเครื่องจักร เพื่อทางแผนกบัญชีจะได้นำข้อมูลการรับรองการใช้งานของสินทรัพย์ไปบันทึกบัญชีเป็นสินทรัพย์ของบริษัทและทำการคำนวณค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ในวันที่ออกใบรับรองสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ ซึ่งแผนกบัญชีจะต้องเก็บรายละเอียดว่าสินทรัพย์ตัวใดอยู่ในสภาพพร้อมใช้งานแล้ว และตัวใดยังอยู่ในระหว่างการตรวจเช็คสภาพอยู่ และจะได้ติดตามหากเห็นว่าใช้ระยะเวลาตรวจสอบนานเกินไป สามารถแสดงรายงานรายละเอียดใบยอมรับสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ได้ในภาคผนวกที่ 5

1.4 รายงานรายละเอียดการเคลื่อนย้ายของสินทรัพย์

เมื่อแผนกต่างๆ ในโรงงานต้องการย้ายสินทรัพย์จากในแผนกหนึ่งไปยังอีกแผนกหนึ่ง จะต้องทำการแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับตัวสินทรัพย์ให้กับทางแผนกบัญชีทราบ เพื่อจะได้บันทึกบัญชีค่าใช้จ่ายให้ถูกต้องตรงตามแผนที่ใช้งานจริง และจะได้ทำการปรับปรุงแผนผังของที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ในโรงงานให้ถูกต้องด้วย ดังนั้น ทางแผนกบัญชีจึงต้องทำการเก็บรายละเอียดข้อมูลการเคลื่อนย้ายสินทรัพย์ได้ในภาคผนวกที่ 6

1.5 รายงานการสรุปยอดค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเสื่อมราคา

เมื่อทางแผนกบัญชีเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับสินทรัพย์ทุกตัวของบริษัทตั้งแต่วันที่ไดรับมา วันที่ออกใบยอมรับสภาพการใช้งานของสินทรัพย์ การบันทึกบัญชีสินทรัพย์เกี่ยวกับการโอนจากบัญชีงานระหว่างทำเป็นบัญชีสินทรัพย์ และการบันทึกค่าเสื่อมราคาของสินทรัพย์ ซึ่งทาง

บริษัทจะต้องจัดทำรายงานเกี่ยวกับการคิดค่าเสื่อมราคาสินทรัพย์ในภาคผนวกที่ 7 เมื่อได้ตารางสรุปยอดค่าเสื่อมราคาสะสมและค่าเสื่อมราคาของบริษัทเรียบร้อยแล้ว จะทำการสรุปยอดสินทรัพย์แต่ละประเภทว่าระหว่างงวดมีการซื้อหรือขายมูลค่าเท่าใดบ้าง ดังในภาคผนวกที่ 8

การจัดทำรายงานข้างต้น บริษัทจะต้องมีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เป็นประจำเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการทำงาน หรือประกอบการตัดสินใจของผู้บริหาร จึงมีการสรุปตารางแสดงประเภทรายงาน ใครเป็นผู้จัดทำ นำส่งรายงานให้ใคร และถี่หรือช่วงเวลาในการทำรายงาน แสดงออกมาเป็นตารางที่ 9 ดังนี้

ตารางที่ 9 แสดงข้อมูลสรุปการจัดทำรายงานที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ประเภทรายการ	ผู้จัดทำ	นำส่ง	ความถี่ / ช่วงเวลา
1. ทะเบียนคุมสินทรัพย์รายตัวของสินทรัพย์ที่ซื้อมาเอง	เจ้าหน้าที่บัญชี	แผนกสินทรัพย์	เดือนละ 1 ครั้ง
2. เบียนคุมสินทรัพย์รายตัวของสินทรัพย์ที่เช่ามาดำเนินงาน	เจ้าหน้าที่บัญชี	แผนกสินทรัพย์	เดือนละ 1 ครั้ง
3. รายงานรายละเอียดการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีโดยการขาย	เจ้าหน้าที่บัญชี	แผนกสินทรัพย์	ทุกครั้งที่มีการขาย
4. รายงานรายละเอียดการตัดจำหน่ายสินทรัพย์ออกจากบัญชีโดยการทำลาย	เจ้าหน้าที่บัญชี	แผนกสินทรัพย์	ทุกครั้งที่มีการทำลาย
5. รายงานรายละเอียดใบขอมริการใช้งานของสินทรัพย์	แผนกที่สั่งซื้อ	แผนกสินทรัพย์	ทุกครั้งที่มีการสั่งซื้อ
6. รายงานรายละเอียดการเคลื่อนย้ายของสินทรัพย์	แผนกที่เคลื่อน	แผนกสินทรัพย์	ทุกครั้งที่มีการเคลื่อน

	ย้าย		ย้าย
	สินทรัพย์		
7. รายงานการสรุปยอดค่า	เจ้าหน้าที่	แผนก	เดือนละ 1
เสื่อมราคาสะสมและค่าเสื่อมราคา	ที่บัญชี	สินทรัพย์	ครั้ง
8. รายงานสรุปราคาทุนของ	เจ้าหน้าที่	แผนก	เดือนละ 1
สินทรัพย์แต่ละประเภท	ที่บัญชี	สินทรัพย์	ครั้ง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved

2. งบการเงิน

โดยทั่วไปการดำเนินธุรกิจ ทุกกิจการจะต้องมีการสรุปผลประกอบการเพื่อใช้ในการตัดสินใจและส่งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนั้นจึงมีการจัดทำรายงานเพื่อแสดงฐานะทางการเงิน รายงานผลประกอบการ ประกอบด้วย

2.1 งบดุล

งบดุลของบริษัท ลำพูน ชิงเคนแก่น จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549 และ 2548 มีรายละเอียดดังนี้

บริษัท ลำพูน ชิงเคนแก่น จำกัด			
งบดุล			
ณ วันที่ 31 ธันวาคม XXXX			
สินทรัพย์			
หน่วย : บาท			
	หมายเหตุ	<u>2549</u>	<u>2548</u>
สินทรัพย์หมุนเวียน			
เงินสดและเงินฝากสถาบันการเงิน		29,632,834.43	68,807,562.06
ลูกหนี้การค้า – กิจการที่เกี่ยวข้องกัน		249,976,866.27	303,889,576.57
- กิจการอื่น		8,825,470.60	77,662,078.32
ลูกหนี้อื่น – กิจการอื่น		1,696,151.00	0.00
สินค้าคงเหลือ	4	245,811,575.16	451,756,175.21
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น		<u>8,417,590.19</u>	<u>8,548,297.31</u>
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน		<u>544,360,487.65</u>	<u>910,663,689.47</u>
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียน			
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	5	618,774,089.39	692,924,343.39
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น		<u>2,223,879.46</u>	<u>2,387,229.46</u>
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน		<u>620,997,968.85</u>	<u>695,311,572.85</u>
รวมสินทรัพย์		<u>1,165,358,456.50</u>	<u>1,605,975,262.32</u>

ที่มา : ข้อมูลงบการเงิน พาณิชยจังหวัดลำพูน, 2550

งบดุลของบริษัท ได้แสดงรายการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยแสดงด้วยมูลค่าสุทธิจากค่าเสื่อมราคาสะสม โดยแสดงไว้ในหมวดสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน

2.2 งบกำไรขาดทุน

งบกำไรขาดทุนของบริษัท ลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัด ณ วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2549 และ 2548 มีรายละเอียดดังนี้

บริษัท ลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัด			
งบกำไรขาดทุน			
สำหรับปีสิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548			
หน่วย : บาท			
	หมายเหตุ	<u>2549</u>	<u>2548</u>
รายได้			
รายได้จากการขายสินค้าสำเร็จรูป		3,233,021,391.21	3,375,133,165.14
รายได้จากการขายวัตถุดิบ		3,624,319.44	4,197,267.24
กำไรจากอัตราแลกเปลี่ยน		94,801,178.18	0.00
กำไรจากการดำเนินงาน	15	52,836,318.33	0.00
รายได้อื่น		<u>71,825,471.18</u>	<u>24,116,532.96</u>
รวมรายได้	9	<u>3,456,108,678.34</u>	<u>3,403,446,965.34</u>
ค่าใช้จ่าย			
ต้นทุนขายสินค้าสำเร็จรูป		3,203,033,618.67	679,624,000.00
ต้นทุนขายวัตถุดิบ		3,310,756.65	50,000,000.00
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร		109,290,022.83	158,574,573.68
ขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน		<u>0.00</u>	<u>33,406,213.92</u>
รวมค่าใช้จ่าย		<u>3,315,634,398.15</u>	<u>3,362,584,738.83</u>
กำไรก่อนดอกเบี้ยจ่าย		140,474,280.19	40,862,226.51
ดอกเบี้ยจ่าย		<u>19,598,319.02</u>	<u>21,272,128.00</u>
กำไร (ขาดทุน) สุทธิ	10	<u>120,875,961.17</u>	<u>19,590,098.51</u>

กำไร (ขาดทุน) ต่อหุ้นชั้นพื้นฐาน	<u>402.92</u>	<u>65.30</u>
จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก (หุ้น)	<u>300,000</u>	<u>300,000</u>

ที่มา : ข้อมูลงบการเงิน พาณิชยจังหวัดลำพูน, 2550

งบกำไรขาดทุนของบริษัท ได้แสดงรายการที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ โดยที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ส่วนโรงงานแสดงอยู่ในรายการต้นทุนขายสินค้าสำเร็จรูป และที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ส่วนสำนักงานแสดงอยู่ในรายการค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร

3. การเปิดเผยข้อมูล

บริษัทได้เปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ไว้ในหมายเหตุประกอบงบการเงิน โดยได้เปิดเผยนโยบายการบัญชีที่สำคัญ ได้แก่ การวัดมูลค่าและการคิดค่าเสื่อมราคาทั้งวิธีและอายุการใช้งานโดยประมาณของสินทรัพย์ และรายได้จากการโอนกิจการที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

บริษัท ลำพูน ชิงเดนเกิน จำกัด

หมายเหตุประกอบงบการเงิน

สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 2549 และ 2548

2. สรุปนโยบายการบัญชีที่สำคัญ

2.3 ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ แสดงในราคาทุน

ค่าเสื่อมราคา คำนวณโดยวิธีเส้นตรงตามอายุการใช้งาน โดยประมาณของสินทรัพย์ ดังนี้

	ปี
อาคาร	20
เครื่องจักร	5
อุปกรณ์สำนักงาน	3-5
ยานพาหนะ	5

15. รายได้จากกิจการโอนกิจการ

ในปี 2549 ที่ประชุมวิสามัญผู้ถือหุ้นครั้งที่ 1A/2549 มีมติอนุมัติดำเนินการโอนขายกิจการในบางส่วนงานผลิตผลิตภัณฑ์ประเภทชิ้นส่วนสำหรับใช้ประกอบกับเครื่องถ่ายภาพเอกสารและเครื่องพรีนเตอร์ โดยการขายสินทรัพย์ หนี้สิน และภาระผูกพัน ตามราคาที่เหมาะสม โดยผู้ประเมินราคาอิสระ ภายใต้สัญญาซื้อขาย บริษัทเริ่ม อินเทอร์เน็ตสินและหนี้สิน ตามที่ระบุในสัญญา บริษัทได้ชำระค่าตอบแทนในการโอนกิจการทั้งหมด

หน่วย : บาท

ราคาขาย – สุทธิ	238,281,518.17
หัก ราคาตามบัญชีทรัพย์สินและหนี้สิน – สุทธิ	(185,445,199.84)
กำไรจากการโอนกิจการ – สุทธิ	<u>52,836,318.33</u>

5. ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์ - ตุน

	ที่ดิน	อาคาร	เครื่องจักร	อุปกรณ์สำนักงาน	ยานพาหนะ	ทรัพย์สินระหว่างติดตั้ง	รวม
ราคาทุน							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	37,015,206.00	485,007,483.75	1,972,858,266.25	118,548,595.32	738,280.71	1,917,326.38	2,616,085,158.41
ซื้อเพิ่ม	-	207,000,000	120,427,391.86	7,636,667.48	594,392.52	69,532,299.46	198,397,751.32
จำหน่าย	-	(146,369,447.70)	(369,712,450.59)	(16,979,320.57)	-	-	(533,061,218.86)
โอน	-	1,409,104.80	47,719,416.48	-	-	(49,128,521.28)	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	37,015,206.00	340,254,140.85	1,771,292,624.00	109,205,942.23	1,332,673.23	22,321,104.56	2,281,421,690.87
ค่าเสื่อมราคาสะสม							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	-	(229,512,944.31)	(1,612,851,656.20)	(80,719,580.96)	(76,633.55)	-	(1,923,160,815.02)
ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี	-	(18,156,614.92)	(138,311,006.80)	(11,782,256.55)	(212,795.21)	-	(168,462,673.48)
จำหน่าย	-	61,023,420.32	357,628,689.29	10,323,777.41	-	-	428,975,887.02
โอน	-	-	-	-	-	-	-
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	-	(186,646,138.91)	(1,393,533,973.71)	(82,178,060.10)	(289,428.76)	-	(1,662,647,601.48)
มูลค่าตามบัญชี							
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2548	37,015,206.00	255,494,539.44	360,006,610.05	37,829,014.36	661,647.16	1,917,326.38	692,924,343.39
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2549	37,015,206.00	153,608,001.94	377,758,650.29	27,027,882.13	1,043,244.47	22,321,104.56	618,774,089.39

ค่าเสื่อมราคาสำหรับปี มีจำนวนเงิน 168,462,673.48 บาท ในปี 2549 และ 187,719,900.10 ในปี 2548 ได้รวมอยู่ในงบกำไรขาดทุนแล้ว

ประเด็นภาษีอากรเกี่ยวกับที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์

ที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ของบริษัท ล้วนแต่มีความเกี่ยวข้องทางด้านภาษีอากรด้วยกัน ทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีศุลกากร ภาษีธุรกิจเฉพาะ อากรแสตมป์ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน และภาษีบำรุงท้องที่และภาษีป้าย ดังนั้น ผู้ประกอบการจำเป็นจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องภาษีอากรเพื่อนำไปใช้ในการทำงานหรือการวางแผนภาษีของบริษัทให้มีประสิทธิภาพสูงสุดและถูกต้องตามกฎหมาย ในกรณีของบริษัท ลำพูน ชิงเคนเกิน จำกัดได้แบ่งช่วงเวลาในการเสียภาษีเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ออกเป็น 3 ช่วงซึ่งจะนำเสนอเฉพาะประเด็นที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์เท่านั้น ได้แก่ ช่วงการจัดซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ช่วงระหว่างการดำเนินงาน และช่วงการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

1. ช่วงการจัดซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

เริ่มแรกบริษัทมีการลงทุนในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคเป็นหลัก โดยมีการใช้เงินทุนในส่วนของที่ดิน อาคารและอุปกรณ์สูง และมีภาษีอากรที่เกี่ยวข้องกับการจัดซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ดังนี้

1.1 ภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่าย

โดยปกติเมื่อมีการสร้างอาคาร บริษัทจะหักภาษีเงินได้ ณ ที่จ่ายจากยอดเงินก่อนภาษีที่จ่ายชำระให้กับผู้รับเหมา

1) อาคาร

อ้างตามมาตรา 69 ทวิ แห่งประมวลรัษฎากร บริษัทมีการจัดหาผู้รับเหมาก่อสร้างอาคาร โรงงานและตงกลางทำสัญญาก่อสร้างระหว่างบริษัทกับบริษัทรับเหมาก่อสร้าง เมื่องานเสร็จผู้รับเหมาออกใบกำกับภาษีมาเรียกเก็บเงิน บริษัทจ่ายชำระเงิน โดยมีหักภาษีเงินได้หัก ณ ที่จ่ายร้อยละ 3 จากจำนวนเงินก่อนรวมภาษีมูลค่าเพิ่ม ตอนสิ้นเดือนบริษัทจัดทำ ภพ.53 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายในวันที่ 7 ของเดือนถัดไป

1.2 ภาษีมูลค่าเพิ่ม

ในการจัดสร้างและจัดซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จะมีประเด็นเกี่ยวกับภาษีมูลค่าเพิ่ม

1) อาคาร

บริษัทมีการขอใบอนุญาตก่อสร้างสิ่งปลูกสร้างในที่ดินกับทางนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เมื่อได้รับอนุญาตบริษัทมีการจัดหาผู้รับเหมาก่อสร้างอาคาร โรงงานและตงกลางทำ

สัญญาก่อสร้างระหว่างบริษัทกับบริษัทรับเหมาก่อสร้าง เมื่องานเสร็จผู้รับเหมาออกใบกำกับภาษี มาเรียกเก็บเงิน บริษัทมีการจ่ายชำระเงิน ตอนสิ้นเดือนบริษัทจัดทำรายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม ภพ.30 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

2) เครื่องจักรที่ซื้อภายในประเทศ

บริษัทตกลงซื้อเครื่องตัดเหล็กกับบริษัท ก จำกัด โดยอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 แต่เมื่อบริษัทอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและได้รับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนทำให้บริษัท ได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละ 0

3) อุปกรณ์ที่ซื้อภายในประเทศ

บริษัทตกลงซื้อเครื่องปั่นไฟกับบริษัท ก จำกัด โดยอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 แต่เมื่อบริษัทอยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและได้รับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนทำให้บริษัท ได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละ 0

4) ยานพาหนะ

บริษัทมีการตั้งซื้อรถตู้เพื่อใช้ในการดำเนินงานของบริษัท โดยทำสัญญาลิสซิ่งกับ บริษัท มิตรขุโกลิสซิ่ง จำกัดโดยกำหนดระยะเวลา 3 ปี โดยที่การจ่ายเงินชำระเป็นงวดๆ ทั้งหมด 36 งวด ทางบริษัทลิสซิ่งจะมีการออกใบแจ้งหนี้มาเรียกเก็บเงินเป็นงวดๆ เมื่อทางบริษัทชำระเงิน เรียบร้อยแล้ว ทางบริษัทลิสซิ่งจะออกใบเสร็จรับเงิน/ใบกำกับภาษีให้ ตอนสิ้นเดือนบริษัทจัดทำ รายงานภาษีมูลค่าเพิ่ม ภพ.30 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

1.3 ภาษีธุรกิจเฉพาะ

1) ที่ดิน

บริษัทได้ซื้อที่ดินกับการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย บริษัทต้องรับภาระเสีย ภาษีธุรกิจเฉพาะจำนวนกึ่งหนึ่งของภาษีธุรกิจเฉพาะทั้งหมด โดยคิดจากรายขายที่ดินหักภาษีธุรกิจ เฉพาะร้อยละ 3 จากราคาขายทั้งหมด ตอนสิ้นเดือนบริษัทจัดทำรายงาน ภพ.40 และนำส่งสรรพากร อำเภอลำพูน ภายในวันที่ 15 ของเดือนถัดไป

1.4 อาคารแสดมปี

1) ที่ดิน

สืบเนื่องจากบริษัทมีการซื้อที่ดินจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย และ บริษัทต้องไปติดต่อการโอนกรรมสิทธิ์ในที่ดินกับสำนักงานที่ดิน จังหวัดลำพูน โดยจะต้องมีการ ติดอาคารแสดมปีในปีรับคิดจากราคาที่ดินที่โอน 200 บาทติดอาคาร 1 บาท

ช่วงระหว่างการดำเนินงาน

บริษัทดำเนินการกิจกรรมทางธุรกิจเกี่ยวกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ จะเกี่ยวข้องกับค่าเสื่อมราคาที่เกิดจากช่วงการซื้อที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ดังนั้นทำให้บริษัทต้องมีความเกี่ยวข้องกับด้านภาษีต่างๆ ดังนี้

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

1) อาคาร

เกิดจากคิดค่าเสื่อมราคาอาคาร โรงงาน อาคารสำนักงานที่มีการสร้างเมื่อเริ่มจัดตั้งบริษัท แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอาคาร โรงงานจะรวมอยู่ในต้นทุนขายในส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่วนอาคารสำนักงานจะรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ซึ่งรวมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงินประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

2) เครื่องจักรซื้อภายในประเทศ และเครื่องจักรซื้อจากต่างประเทศ

เกิดจากคิดค่าเสื่อมราคาเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตสินค้าสำเร็จรูปจะรวมอยู่ในต้นทุนขายในส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิต ซึ่งรวมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงินประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

3) อุปกรณ์ซื้อภายในประเทศ และอุปกรณ์ซื้อจากต่างประเทศ

เกิดจากคิดค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ โรงงาน อุปกรณ์สำนักงาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภทได้แก่ ค่าเสื่อมราคาอุปกรณ์ โรงงานจะรวมอยู่ในต้นทุนขายในส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิต ส่วนอุปกรณ์สำนักงานจะรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ซึ่งรวมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงินประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

4) ยานพาหนะ

เกิดจากคิดค่าเสื่อมราคายานพาหนะที่ใช้ในกิจการจะรวมอยู่ในค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร ซึ่งรวมเป็นค่าใช้จ่ายในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงินประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลา

บัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

2. ภาษีโรงเรือนและที่ดิน

1) ที่ดิน

บริษัทจะมีการจ่ายภาษีโรงเรือนและที่ดินในส่วนเฉพาะที่ดินอย่างเดียวกับทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลบ้านกลาง จังหวัด โดยเสียภาษีร้อยละ 12.5 ต่อปี โดยมีการยื่นแบบ ภรด.2 ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

2) อาคาร

บริษัทจะมีการจ่ายภาษีโรงเรือนและที่ดินในส่วนเฉพาะที่ดินพร้อมสิ่งปลูกสร้างกับทางองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นตำบลบ้านกลาง จังหวัด โดยเสียภาษีร้อยละ 12.5 ต่อปี โดยมีการยื่นแบบ ภรด.2 ภายในเดือนกุมภาพันธ์ของทุกปี

ช่วงการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

บริษัทมีการจำหน่ายกิจการบางส่วนให้กับบริษัทแห่งหนึ่ง ซึ่งจะเกิดภาระภาษีที่เกิดจากการจำหน่ายที่ดิน อาคารและอุปกรณ์ ดังนี้

1. ภาษีเงินได้นิติบุคคล

1) อาคาร

เกิดจากกำไรจากการขายอาคารซึ่งแสดงในชื่อบัญชีกำไรจากการโอนกิจการ อยู่ในส่วนของรายได้ในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงินประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

2) เครื่องจักรซื้อภายในประเทศ และเครื่องจักรซื้อจากต่างประเทศ

เกิดจากกำไรจากการขายเครื่องจักรที่ซื้อจากในประเทศและต่างประเทศซึ่งแสดงในชื่อบัญชีกำไรจากการโอนกิจการ อยู่ในส่วนของรายได้ในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงินประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครึ่งรอบระยะเวลาบัญชี

3) อุปกรณ์ซื้อภายในประเทศ และอุปกรณ์ซื้อจากต่างประเทศ

เกิดจากกำไรจากการขายอุปกรณ์ที่ซื้อจากในประเทศและต่างประเทศซึ่งแสดงในชื่อบัญชีกำไรจากการโอนกิจการ อยู่ในส่วนของรายได้ในงบกำไรขาดทุนเพื่อใช้ในการทำงานการเงิน

ประจำปีของบริษัท เพื่อใช้ยื่น ภงด.50 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 150 วันหลังจากปิดสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี และใช้ยื่น ภงด.51 และนำส่งสรรพากรอำเภอลำพูน ภายใน 60 วันหลังปิดครั้งรอบระยะเวลาบัญชี

2. ภาษีมูลค่าเพิ่ม

1) เครื่องจักรที่ซื้อภายในประเทศและเครื่องจักรที่ซื้อจากต่างประเทศ

บริษัทตกลงจำหน่ายเครื่องจักรทั้งหมด โดยอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 แต่เมื่อบริษัทกับบริษัทผู้ซื้ออยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและได้รับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนเหมือนกัน ทำให้บริษัทและบริษัทผู้ซื้อได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละ 0

2) อุปกรณ์ที่ซื้อภายในประเทศและอุปกรณ์ที่ซื้อจากต่างประเทศ

บริษัทตกลงจำหน่ายอุปกรณ์ทั้งหมด โดยอัตราภาษีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 7 แต่เมื่อบริษัทกับบริษัทผู้ซื้ออยู่ในเขตนิคมอุตสาหกรรมและได้รับสิทธิประโยชน์การส่งเสริมการลงทุนเหมือนกัน ทำให้บริษัทและบริษัทผู้ซื้อได้รับยกเว้นภาษีเป็นร้อยละ 0

ประเด็นอื่นที่เกี่ยวข้องกับที่ดิน อาคารและอุปกรณ์

โดยทั่วไปการซื้อขายที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์นั้น บริษัทต้องมีการดำเนินการติดต่อเพื่อแจ้งเพิ่มหรือยกเลิกกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การดำเนินงานถูกต้องตามกฎหมายและป้องกันความผิดพลาดอันเกิดจากการซื้อขายทรัพย์สินภายหลังต่อไป รวมถึงสิทธิประโยชน์ต่างๆ ดังนี้

1. การแจ้งเพิ่มหรือยกเลิกที่ดินอาคารและอุปกรณ์ในเขตนิคมอุตสาหกรรม

มีการทำหนังสือแจ้งที่เกี่ยวกับการแจ้งเพิ่มและยกเลิกการประกอบกิจการในส่วนของโรงงานที่ 4 ที่เกี่ยวกับการขายโอนกิจการภายใน 30 วันหลังจากมีการตกลงซื้อขายกิจการเกี่ยวกับการแจ้งที่ตั้งของกิจการที่มีการขายไป ทะเบียนผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต กำลังเครื่องจักร จำนวนคนงาน วันที่ยกเลิกการประกอบกิจการ สถานที่ประกอบอุตสาหกรรมเขตใด จำนวนเนื้อที่เท่าไร โดยที่ผู้ประกอบการต้องปฏิบัติตามเกณฑ์ของการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวงที่ออกตามมาตรา 8 แห่งพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ประกาศของรัฐมนตรีที่ออกตามกฎกระทรวงดังกล่าว และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. การแจ้งยกเลิกใบอนุญาตการใช้ที่ดินและน้ำในเขตนิคมอุตสาหกรรม

มีการทำหนังสือแจ้งที่เกี่ยวกับการแจ้งเพิ่มและยกเลิกการใช้ที่ดินและน้ำในส่วนของโรงงานที่ 4 ที่เกี่ยวกับการขายโอนกิจการภายใน 30 วันหลังจากมีการตกลงซื้อขายกิจการเกี่ยวกับการแจ้งที่ตั้งของกิจการที่มีการขายไป ทะเบียนผู้ประกอบการอุตสาหกรรม ผลิตภัณฑ์ที่ผลิต กำลังเครื่องจักร จำนวนคนงาน วันที่ยกเลิกการประกอบกิจการ สถานที่ประกอบอุตสาหกรรมเขตใด จำนวนเนื้อที่เท่าไร โดยที่พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 ตามมาตรา 30 กำหนดว่าการประกอบกิจการโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งหรือยกเลิกตามกฎหมายว่าด้วยการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ให้ได้รับการแจ้งยกเลิกหรือได้รับอนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน แต่การประกอบกิจการโรงงานดังกล่าวจะต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง ประกาศรัฐมนตรี และบทบัญญัติอื่นที่เกี่ยวข้องกับการควบคุมการประกอบกิจการโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน

3. แจ้งยกเลิกบัตรส่งเสริมการลงทุน

บริษัทมีการทำหนังสือแจ้งยกเลิกบัตรส่งเสริมการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนในส่วนของโรงงานที่ 4 ที่มีการขายโอนกิจการให้กับบริษัท ยามาฮาชิอิเล็กทรอนิกส์ (ไทยแลนด์) จำกัด เกี่ยวกับการผลิตชิ้นส่วนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์ Photo Conductor Drum

4. ประเด็นอื่น ๆ

นอกจากที่กล่าวมาข้างต้นนี้ยังมีประเด็นที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ได้แก่

1. กรมศุลกากร (Custom) ในเรื่องการยกเลิกสัญญานำเข้า-ส่งออก (Import&Export, Smart Card) ในกรณีขายกิจการบางส่วนออกไป

2. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคจังหวัดลำพูน (Electricity Authority) ทำการแจ้งเกี่ยวกับการตัดมิเตอร์ไฟฟ้า และเปลี่ยนแปลงชื่อและสัญญาผู้ใช้ไฟฟ้าขนาดใหญ่ ในกรณีขายกิจการบางส่วนออกไป

3. SGS, UPS เกี่ยวกับการแจ้งเปลี่ยนหนังสือรับรองมาตรฐาน ไอเอสโอ 14001 และ 9001 (ISO 14001, 9001 Certificate) ในกรณีที่มีการขายกิจการบางส่วนออกไป